

Mehmet Emin Yurdakul
Türk Sazı

atlas kitabevi

MEHMET EMİN YURDAKUL

Türk Sazı

Yaralar ve Sargılar

Üçüncü Baskı

ATLAS KİTABEVİ—İSTANBUL

Büyük İrkama:
Mehmet Emin Yurdakul,

Türk Sazı, ilk defa 1914 yılında yayınlanmıştı. Eserin yeni Türk harfleriyle yapılan 2. baskısı, büyük şairin 100. doğum yılında, Kitabevimiz tarafından yapılmıştır. Büyük ilgi gören ve kısa zamanda tükenen bu çok değerli yapıtın 3. baskısını kıvançla sunuyoruz.

ATLAS KİTABEVİ

Çetin Ofset Basımevi
İSTANBUL — 1979

Mehmet Emin Yurdakul
1869-1944

yaralar

Benim Şiirlerim

BENİM ŞİİRLERİM

— Sen kalpsizsin; hani senin gençliğinin hayatı?
— Aşklarım mı? Bir nefesle solabilen bu şeyler,
Bir yanardağ ateşi le kömür gibi karardı;
Şimdi ise yerlerinde bir sıtmalı yel eser.

Evet, benim her şi'rimde yılan dişli diken var;
Sizler gidin, bal verecek yeni açmış gül bulun.
Belki benim acı sesim kulakları tırmalar;
Sizler gidin, genç kızların türküsüyle şen olun.

Varın sizler, onlar ile korularda el ele
Gezin, gülün, bir çift bülbül aşkı ile yaşayın;
Yalnız kendi, yalnız kendi ruhunuzu okşayın.

Zavallı ben, elimdeki şu üç telli saz ile
Milletimin felâketli hayatını söyleyim;
Dertlilerin göz yaşını çevrem ile sileyim!...

Zavallılar

ZAVALLILAR

Köy muhtarı, beş yıl evvel kur'a çeken oğluyçün
Üç dört köyü üst üstüne aratarak birkaç gün
Yetim, yoksul, yosma, güzel bir kızcağız bulmuştu.
O yetimcik, kocasını kurtararak askerden
Bu ocağa «evim» diye sevinerek girmişken
Biraz sonra bir ortağın beslemesi olmuştu.

Bir yıl var ki dirlik yüzü görmemekte zavallı,
Bir yıl var ki bir dul gibi yürek yanık, göz yaşlı;
Bir yıl var ki işhak gibi ah etmede her gece,
Bir yıl var ki ırgat gibi bayırların sırtında,
Bir yıl var ki hayvan gibi yumruk, sopa altında.
Şimdi ise kovulmaklık isteniyor bu evcel...

Kaynana ile Damat

— Bu ne iştir?...

— Ne olmuş ki...

— Hiç bir şey yok, öyle ya,

Hep işlerin oldu bitti, şimdi asker değilsin.

Artık onu ne yapmalı?... Yakalardan atmalı,

Bir kâhpenin kucağına yaslanarak yatmalı;

Beride de o yetimcik varsın ölsün, gebersin.

— Bir suç muymuş, dörde kadar hakkım yok mu almaya?

— Hakkın vardır; fakat bir yol mollalardan sor, öğren,

Bak, bir molla sana der mi: «Bir karını hoş kullan;

Ötekini ağlat, inlet, her dakika ağula.»

Ona günah değil mi ki göz yaşında boğula?

Öküz gibi...

— Edepsizlik edip durma oradan.

— Söyle, söyle, sövmek değil, öldürürsün istersen.

Çünkü benim hiç kimsem yok, yardımcım yok, yalnızım.

Ben yoksulum; senin baban köyün zengin muhtarı.

Ben zayıfım; senin kolun benimkinden kuvvetli.

Sen uslusun, akıllısın; ben bir ahmak, bir deli.

Sen her şeysin; ben zavallı, eksik etek bir karı.

Lâkin ben de bir anayım!...

— Yıkıl şurdan!...

— Ya kızım?

Ya her gece yastığına yaşlar saçan o yavrum,

O, n'olacak?...

— O da gitsin cehenneme yolu var!

— Ey Allah'ın zalimleri! onu niçin aldınız,

Sonra böyle soldurarak çamurlara çaldınız?

Bir gün olur sizleri de öç alıcı Hak çalar.

— Haydi carlan, gel gidelim, gel gidelim, gel kuzum.
Sus ağlama, benim ahu gözlü, yosma meleğim,
Artık bitti acı sözler, artık bitti dayaklar;
Onun olsun o bahçeler, o altınlar, inciler,
Onun olsun o tarlalar, o inekler, keçiler,
Onun olsun o dört gözlü, ak sıvalı konaklar!...
Sana yeter benim damım, kara kuru ekmeğim!...

* *

Bahtsız gelin, eski bir car altında,
Gözü artta, ağlayarak gidiyor...
Nineciği, bu zavallı kadın da:
«Anan sana kurban olsun, sus!» diyor.

Yürüyorlar: sanki yaşlı her bir yer;
Yürüyorlar: diken olmuş hep güller;
Yürüyorlar: kan ağlıyor her ırmak;
Yürüyorlar: bir taşlıkta yalnayak!...

Köyün büyük meydanına gelince,
İçlerinden dediler ki: «Ah bu yer!...
Burda neler yapılmıştı kaç gece?
Hep yalanmış o dernekler, şenlikler!»

Biraz daha sağa, sola yüründü;
Artık viran kulübecik göründü.
İkisinin yüzünde de renk soldu,
Kan çanağı gözlerine yaş doldu.

* *

Zavalıcık eve girdi, yere döşek yayıldı;
İçersine cansız imiş gibi düştü, bayıldı.
Ateş, alev içersinde dalıp dalıp gidişler
Ninesini çılgın gibi sokaklara uğrattı.
Ona köy köy hekim, hoca, ilaç, şifa arattı;
Kadıncağzı bırakmadı baş vurmamak hiç bir yer!

★ ★

Bugün tamam onuncu gün. HÂLÂ iyi olmadı;
Ne hekimden, ne hocadan hiç bir şifa bulmadı;
Hak'tan başka hiç bir yerden artık ümit kalmadı.
Biçare kız pek bozulmuş, kadit olmuş her yeri;
Yanakları deri kalmış, sönmüş güzel gözleri...
O ipince boğazında bir boğucu hırıltı!...

Ana ile Kızı

— Ne istersiniz?

— Ne istersiniz?

— Bilmem ki!

— Biraz ayran içer misin? Şifalıdır.

— Ha, peki!

— Vay başıma!... Her tarafı ateş gibi yanıyor!...

Yine daldı; bak bak, yine o çapkını anıyor.
Keşke o gün gelmeseydi; lakin o, gitsin dedi;
Kendisi de, orda iken, gelmesini istedi.

İşte yine sayıklıyor:

«O nasılsa ben de öyle bir canım;
Niçin beni dövüyorsun?... Bak, çürüdü her yanım!...»

Ah evlâdım, uğurunda ben kendimi kul ettim;
Genç ömrümü yüz bin mihnet içersinde tükettim.
Seni baban bir yaşında yetim koydu kucakta;
Ne çul vardı altta üstte, ne od vardı ocakta;
Ben seninçün tarlalarda kan terlere batardım;
Pazarlara yalın ayak koşar, odun satardım.
Bir kerecik gülmen için bir soytarı olurdum,
Bir damlacık göz yzşında ne ağular bulurdum;
Ah ben seni, çiçek gibi, esen yelden korurken
Taş yürekli bir canavar pençesine düştün sen!...

Sayıklama pek sıklaştı:

«Bu gece de koynunda!...

Bak, sağ kolu işte yine, yine onun boynunda.»

„Merhametsiz!... Evlâdımın eksigi ne, suçu ne?...
O, yüzünün akı ile girmede mi evine?
Bunca yıldır bir aybını söyledi mi bir insan?
Ocağına canla, başla olmadı mı kul, kurban?
Ah, sen onu tepe tepe kullanarak yıllarla,
Sonra bunca emeğini yaratmadın bir pula!...

Benim yavrum şu iki yüz evli köyde bir idi,
Bu yerlerde onun yoktu güzellikte menendi...
O açılmış gül yanağı, süt köpüğü gerdanı,
On beş örgü sırma saçı bayıltırdı insanı;
İşte hâlâ baygın, lâkin yine ahu o gözler! .

Ah, o vakit vermeliydim istiyorken o rençper!...
Kandır lılar, bana: «Kadın, ver kızını, zengin yer;
Sakın dönme, bırak, yetim rahat etsin.» dediler.

Ben biçare, bu sözlere budalaca inandım;
İnsan yüzlü şeytanların düzenine aldandım.
Sanmıştım ki: nerde altın varsa dirlik ordadır;
Bir insana zenginlikler saadetler yaratır.

Ne o kızım? O tarafa bakma yavrum, bak bana;
Gözlerini bana çevir, çevir kızım bu yana!...

«Geliyorum!»

Gözler döndü. Ah, uçuyor yuvadan!...
Ey kurumuş sarı ota can verici Yaradan!
Sen yavrumu ıssız kalan ocağıma bağışla;
Yetimimin mezarında yaş saçtırma bu dula.

«Çabuk olun; nerde benim telli pullu duvağım?..
O boşamış, artık orda değil imiş ortağım;
Düğün, düğün!»

Ah, gözleri yukarıya dikildi,
Ne oluyor? Niçin öyle birdenbire irkildi?...
Deli karı, hiç kimseyi görmedin mi ölürken?

Can veriyor!...

Gitti, gitti, gitti, gitti elimden;
Gitti, gitti, uçtu kuşum, ıssız kaldı yuvası;
Gitti, gitti, soldu gülüm, yas bağladı burası...
Ah, ben artık şimden sonra nerelere gideyim?...

**Yavrum, yavrum! artık sensiz bu dünyada nideyim?
Sendin garip gönlün eşi, viran evin چراğı;
Sendin ömrün tek ümidi, zayıf elin dayağı!
Bundan sonra benim için bütün dünya mezardır;
Dağlar, taşlar... her şey bana seni söyler, ağlatır!...**

**Yavrum, yavrum! bu dünyada bir murada ermeden
Kara toprak içersine gireceksin yarın sen.
Dilerim ki sana eden hainler de bulsunlar,
Bir gün dirlik görmesinler, canlarından olsunlar!...**

**Ey Allah'ım! artık beni yaşatmakla kayırma,
Sen yavrumun vücudundan vücudumu ayırma.
Divanında evlâdımın davasını görürken
Bu davada beni dahi hazır eyle o gün sen!...**

A H R E T L İ K

— Buyurunuz kahvenizi.

Baktım: bir kız, köy kızı!...

Yanağının çıkıklığı, minimini ağzı,

Her bir hali: «Anadolu koncasıyım!» demekte.

İç çekişi, titrek sesi, o kızarmış gözleri,

Melül melül bakışları, bükük boynu, her yeri

Birçok şeyler okutuyor bu acıklı çiçekte!...

— Kızım, senin anan, baban, kimin, kimsen var mı?

— Var.

— Neredeler?

— Onlar, bacım, hepsi köyde kaldılar.

— Nerelisin?

— Boluluyum.

— Niçin geldin?

— Bunaldık;

Tarlamızı süremedik; yiyeceksiz, aç kaldık.
— Peki, senin İstanbul'a gelmen ile n'olacak?
— Benim birkaç yıllığımla babam öküz alacak!...

**Ne acıklı bir haldir bu?... Baba evlât satıyor,
Bir masunun gözlerine her gün yaşlar doluyor,
Bir el onun bal ömrüne her gün ağı katıyor,
Bir çift öküz uğurunda bir kız kurban oluyor.**

**Bari sizler dokunmayın, şu yuvasız kuşçuğa;
Dokunmayın, memleketin şu bereli gülüne;
Dokunmayın, annesizdir; dokunmayın çocuğa;
Dokunmayın, şimdi ağlar; dokunmayın gönlüne!...**

A N A D O L U

Gençliğe

Yürüyordum: Ağlıyordu ırmaklar,
Yürüyordum: Düşüyordu yapraklar,
Yürüyordum: Sararmıştı yaylalar,
Yürüyordum: Ekilmişti tarlalar.
Bir ses duydum, dönüp baktım, bir kadın:
Gözler dönük, kaşlar çatık, yüz azgın;
Derileri çatlak, bağı kapkara;
Sağ elinin nasırında bir yara;
Başında bir eski püskü peştemal,
Koltuğunda bir yamalı boş çuvallı...

★ ★

— Ne o bacı?

— Ot yiyoruz, n'olacaklı...

— Tarlan yok mu?

— Ne öküz var, ne toprak.

Bugüne dek ırgat gibi didindim;

Çifte gittim, ekin biçtim, geçindim.

Bundan sonra...

— Kocan nerde?

— Ben dulum;

Kocam şehit, bir ninem var, bir oğlum.

— Soyun, sopun?

— Onlar dahi hep yoksul!

Ah efendi, bize karşı İstanbul
Neden böyle bir sert, yalçın taş gibi?
Taşraların hayvanlık mı nasibi?

☆

Hayır hayır, bu nasibi almak için doğmadın.
Onun için doğdun ki sen, kadınlığın hakkıyla
Ocağının karşısında saadete eresin;
Göğüsünü kabarttıran anneliğin aşkıyle
Evlâdına sütün gibi pak duygular veresin.

Sen bir aziz yoldaşsın:

Senin sesin hayat için dövüşmeye koşturur,
Senin sevgin vatan için fedakârlık öğretir,
Senin yüzün insan için bir merhamet duyurur;
Senin ile insanoğlu yeryüzünü şenletir.

Lâkin bizler bu hakları unuttuk,
Kadınlığı hayvanlıkla bir tuttuk,
Ninen gibi sana dahi hor baktık;
Seni dahi garip, yoksul bıraktık!...

Evet, seni genç kocandan uzun yıllar ayırdık;
Sen zavallı, duvağına doymadığın bir günde
Bir ihtiyar kadın gibi haykırarak saç yoldun;
Birçok parlak dileklerle dolu olan gönlünde
Bir muradın ülkerini görmeden dul oidun.

Günden güne bir kırık

Ağaç gibi içlenerek, yaprak gibi solarak
Tırtıl üşmüş dallar gibi kurumaya yüz tuttun;
Kadınlığın çuygusunu genç bağrında uyuttun
Ve dedin ki: «Artık bana ne bir bahar, ne şafak!»

Bugün sende en yaralı bir rençperin derdi var;
Ağaların hasadını biçen paslı orağın
Sana yalnız ot ve diken demetleri söktürür;
Aç yavrunun çırılçıplak uyuduğu ocağın
Sana gece yarıları acı yaşlar döktürür.

Her şey seni hırpalar:

Memleketin ağır yükü senin zayıf sırtında,
Bu yük senin kemik kalmış vücudunu ezip yer.
Senin ömrün, kara bahtın demir eli altında,
Bu el senin kocan gibi oğlunu da sürükler.

Kinler için karalar bağlayan,
Zevkler için zelil, sefil ağlayan,
Acı gören, cefa çeken, ezilen,
Irzdan başka her şeyini veren sen!

Sen, şu güzel vatanında cehennemde gibisin;
Göz yaşınla ıslattığın kanlı toprak üstünde
Sana her yer bir çöl gibi cıvıltısız, çiçeksiz;
«Ekmek!» diye ağladığın sağır bir halk önünde
Sana herkes bir kurt gibi merhametsiz, yüreksiz...

Senin her bir ümidin

Ayrılıksız, yoksulluksuz bir dünyaya kalmıştır.
Oraya ki, masum çiftler hıçkırksız yaşarlar;
O melceğe sevgilerle birbirini okşarlar
Ve burada Allah bütün dilekleri yaratır!

Ey mübarek Anadolu toprağı!
Hani senin bahtiyarlık hukukun,
Hür düşüncen, milli duygun, kanunun?
Hani senin yeni ruhlu çocuğun,
Sevgin, neşen, çalgın, türkün, oyunun?

Ey dertliler yatağı!
Ne vakte dek, gençliğine hakaret,
Bu ayrılık, bu göz yaşı, bu ölüm?
Ne vakte dek, kızlarına esaret,
Bu sert demir, bu ağır yük, bu zulüm?

Yazık, sana ağlamayan šiire;
Yazık, sana titremeyen vicdana;
Yazık, sana uzanmayan ellere;
Yazık, seni kurtarmayan insana!..

Ey vatanın bağı yanık bucağı!
Hani senin bereketli hasadın,
Yeşil yurdun, mesut çatın, şen çiftçin?
Hani senin medeniyet hayatın,
Yolun, köprün, kazman, iğnen, çekicin?

Ey Türklüğün otağı!
Ne vakte dek, bu acıklı sefalet,
Bu viranlık, bu inilti, bu kaygu?
Ne vakte dek, bu uğursuz cehalet,
Bu taassup, bu görenek, bu uyku?

Yazık, sana ağlamayan šiire;
Yazık, sana titremeyen vicdana;
Yazık, sana uzanmayan ellere;.
Yazık, seni kurtarmayan insana!...

S Ö R Ü C Ü

Gidiyorduk: Kar üstünde bir incecik çığırdan;
Gidiyorduk: İri buzlar sarkıtmıştı her saçak;
Gidiyorduk: Ben hayvanın üzerinde, o yayan;
Gidiyorduk: Ben giyimli, o zavallı yalnayak.

Sefilciğın yırtık pırtık bir uruba sırtında;
Görünüyor gibi idi vücudunun her yeri.
O çatlamış, mosmor olmuş dudakları altında
Birbirine vuruyordu beyaz, güzel dişleri.

— Oğlum, her bir seferinde sen kaç para alırsın?

— Bir metelik.

— Evin nerde? Kimin kimsen var mıdır?...

— Ne evim var, ne kimsem var...

— Gece nerde kalırsın?

— Ahırdaki gübrelikte... Sıcak olur, ısıtır.

**Ey kimsesiz, sefil çocuk! ben seksen yıl yaşasam
Bu acıklı sözlerini hiç bir vakit unutmam...
Kim bilir ki bu akşam da böyle bir kış gününde,
Sana karşı duvar olan hangi ahır önünde
Aç ve çıplak bir dilenci gibi titrer durursun?
Ellerini: «Açın!» diye hangi taşa vurursun?...**

**Ah, bu acı hallerini düşündükçe senin(ben,
Soğuk bir şey duyar gibi oluyorum içimden.
Ateşleri beyaz küllü mangalımın başında
Vücutuma kar yağıyor gibi bir şey olmadı;
İşte ben de senin gibi titremeye başladım.
Donuyorum, çekiliyor her yerimden hayatım!...**

KIBRİTÇİ KIZ

— Efendiler, kibrit, kibrit!... Üç kutusu on para!...

Merhametli beyefendi! Annem hasta, ekmezsiz;
Alın bunu, kuzum bana on paracık verin siz.

Yavrucuğun o lepiska, gür saçları dağınık,
Gözlerinin altı çürük, yüzü kirli ve yanık,
Üstü eski, ayağında koca bir çift kundura.

Şu talıhsiz kızcağız da bir lokma ekmeğin için
Sokak sokak: «Kibrit!» diye dolaşüyor bütün gün
Nice çirkin, firengili yüzlere:
«Benim güzel beyim!» diyor, belki günde yüz kere.

— Kızım, senin baban kimdir? Senin evin nerede?
Bak, kırk para vereceğim, sorduğumu söyle de.

Baban yok mu, bilmez misin onu sen?

— Benim babam yoktur, evet, bilmiyorum onu ben!...

**Biçare kız, her bir yerde gariptir;
Herkes onu: «Piç!» diyerek incitir.
Onun zayıf vücudunun üstüne
Bir kimsecik kanat gerip durmuyor;
Onun için hiç bir yürek vurmuyor.
Bugüne dek bilmemiş ki baba ne?...**

**Masumcuğu alçak görmek... Bu neden?
Bu çocuk da anasından doğarken
Minimini bir kanatsız kuş gibi
Yaratılmak kanununa baş eğmiş;
Öyle ise, suçsuz yere inciniş
Zavallının niçin olsun nasibi?...**

**Çalışıyor... Çalışmasın, ne yapsın?
Çalışmaktan başka yol yok ki sapsın.
Kendisiyçin çabalayan kimi var?
Kimi var ki bir ekmeği: «Al, ye!...» der;
Bir şey veren, ondan da bir şey ister...
Ah yoksulluk, ah babasız çocuklar!...**

ON PARA VER

- Beyefendi, çoluğunun, çocuğunun başıyçin
On paracık sadaka ver; ihtiyarı sevindir,
— Öf, usandık bu dilenci sürüsünden, bütün gün.
Allah versin!
— Elim tutmaz, gözüm görmez, alildir!
— Allah versin...

Allah versin, yalan değil, pek gerçek.
Evet, Allah bu âlemde büyük, küçük herkese
İstediği şeyleri hep, çalışırsa verecek;
Lâkin onun eli tutmaz, yahut gözü görmezse,
O bir çuval kemik gibi sürüklenir durursa,
Süprüntülü kaldırımlar, keskin taşlar, duvarlar
Her gün onu düşürürse, ona yumruk vurursa...
Sorarım ki bu sakatçık ne iş görür, ne yapar?...

Toprak ondan nesi varsa esirger:
«Sen değilsin benim için ter döken;
Açlığından her ne olsan, gebersen,
İşte her şey, fakat sana vermem.» der.

İnsan onu iter, kakar, azarlar;
Hiç demez ki: «Bu mahluk da insandır,
Bu kalbi de acı sözler sızlatır,
Bunda dahi her ruh gibi bir ruh var.»

On para ver, bir düşmüşe el uzat;
Sağlamlara: «Yardım!» diyor bir sakat;
Zenginlikten hak istiyor yoksulluk.

On para ver, her gün gibi bugün de,
Çörden çöpten bir kulübe önünde
Ah, kim bilir, bekliyor kaç çocuk?...

KESİLDİ Mİ ELLERİN?

— Anne, anne, hişt, hişt!...

— O kim?

— Benim. Kalk, kalk, para ver.

— Ooh senmişsin, ödüm koptu...

— Yeri nerde? Kalk, göster!

— Çıldırдың mı, çocuk, bende para nereden olacak?

Benim gibi bir dul kadın kimden para alacak?

— Miras yedin...

— Onu baban sağlığında bitirdi;

Vur patlasın, çal oynasın, şurda burda yedirdi.

Param olsa el dikişi diker miyim? Böyle ben

Bir kör mumun...

— O masalı başkasına anlat sen;

Kalk, para ver!..

— Sarsma oğlum, Hak'tan korkun yok mudur?

Bir anaya kalkan eli...

— Sus, dırlanma...

— Vurma, dur;

Beni dinle, hangi ana para vermez oğluna?

Vallahi yok, olmuş olsa feda olsun yoluna.

— Kalk diyorum. «Para, para!» Şimdi seni vururum...

— Billâhi yok...

Ah, vuruldum. Aman, aman omuzum.

Oğul, oğul, beni vuran elin yere dösene!..

Hain evlât, beğendin mi? Bak ananın haline.

Ah, ben senden son vaktimde evlâtlıklar beklerken

Beni böyle al kanların içersine koydun sen!..

Ben seninçün doğmuş idim, ben seninçün yaşardım;
Sendin benim her düşüncem, sendin benim her derdim!
Bir parçacık benzin uçsa, bir kerecik: «Of!» desen,
Ne cehennem azapları çeker idim o gün ben.

İşte artık senin için çarpan yürek duruyor,
Ağlayan göz kapanıyor, gülen dudak kuruyor,
Çalışan el uyuşuyor; rahat olsun her yerin!..

Kim derdi ki, o koynumda büyüttüğüm ellerin
Benim şu ak, şu kınalı saçlarımdan tutarak
Acımadan, titremeden bana bıçak vuracak?..
Bu ne yürek? Para için insanlıktan geçiyor;
Bu ne alçak susayış ki ana kanı içiyor!
Seni böyle kimler etti, kanlı cellât, canavar?..

Hayır hayır, onlarda da senden pek çok duygu var:
Senin elin, bir cellâdın bıçağından duygusuz;
Senin elin, bir kaplanın tırnağından duygusuz;
Senin elin, kan kökücü her bir şeyden haindir.
Ah, bir cellât senin gibi kanlıları gebertir;
Bir kaplan da anasından başkasını pençeler.

Haram olsun, o uykusuz bıraktığın geceler;
Bugüne dek emeklerim dursun iki gözüne;
Kan yerine irin olsun emdiklerin!...

O kan ne?..

O damlayan kimin kanı, avucunun içinden?..
Yoksa beni vurur iken, bana bıçak saplarken
Kesildi mi ellerin?..

Of, sızlıyor omuz başım, yaralarım pek derin!

Kaç buradan, seni şimdi gelip burda tutarlar;
Zincir vurup o karanlık zindanlara atarlar;
Kaç buradan kuş gibi!

Ben kanımı helâl ettim, sen de affet ya Rabbi!...

ZAVALLI KAYIKÇI

Şu kayıkçı, kötü yerde yakalanmış boraya;
O, şu sığın önlerinde, epey vakitten beri
Dalgalarla dövüşüyor, gelemiyor ileri.

Yazık, yazık, kendisini atamazsa karaya.
Bu geceden başlayarak bir ev halkı bunalır;
Kuru toprak üzerinde beş altı can aç kalır.

Batı yeli, su yüzünü altüst eden bu çılgın,
Yılan gibi ışıklarla ağu gibi esiyor.
Koca koca vapurların yollarını kesiyor.
O kayığın atıldığı bir yosunlu taşlığın
Açığında dalgacıklar büyüyor,
Şahlanarak gökyüzünden uçan kuşu kapıyor,
Uğrağına ne gelirse dövüyor,
Uğuldaya uğuldaya kıyıları çarpıyor.

Babacığım, Tufan olsa şu şimdiki fırtına,
Sen Nuh gibi gönül bağla, merhametli Tanrı'na.
Ancak, sen de biraz daha kuvvetini al ele;
İşte, işte, uzak değil; yüz adım yok iskele.

**Biçarede renk kalmamış, ak pak olmuş bet beniz,
Can çekilmiş, kuvvet bitmiş, buz kesilmiş el, ayak.
Vah zavallı! kürekleri tutamıyor, atacak.**

**Ah, bütün gün insanları çekip yutan şu deniz
Buna dahi ne bir baba, ne de zayıf diyecek;
Sefilciği haykırttıra haykırttıra yiyecek!**

**Hain deniz, o büsbütün azgınlaşan-canavar,
Bu kayığın üstüne de birkaç dalga atıyor;
Artık kayık çalkanmıyor, suya doğru batıyor.
İçindeki bahtsız insan, o altmışlık ihtiyar
Kürekleri bırakarak elinden
Kıyılara: «Can kurtarın!» diyer feryat ediyor.
Sular onun vücudunu çekerken
Boğuk boğuk haykırıyor, dibe doğru gidiyor!...**

**Kanlı mahluk, senin her gün kemirdiğin topraklar
İçersinde birçok insan kemiğiyle eti var.
Sen mideni bunlar ile doyururken, beslerken
Ne çıkacak şuncağzın vücudunu yemekten?...**

**— Ey kardeşler! borç değil mi herkese,
Kulak vermek, yardım etmek şu sese?...**

**— Hava çok sert, ağu gibi esiyor;
Vapurların yollarını kesiyor!...**

Karanlıklarda

Ç İ Ç E K Ç İ Ğ İ M

Demiştim ki: «Oh bu yerde kendisiyiçin yok korku.
Artık onu ne hayvan yer, ne de böcek yaralar.»
Bugün baktım: Beniz soluk, sarımtırak yapraklar...
Uçup gitmiş o güzellik, o pembelik, o koku.

Evet, evet, dün sabahtı, çiçekliğin içinden
Baygın baygın bakınırdı, ölgün ölgün gülerdi.
Ah ben onda bir berecik görmemeyi isterken
Zavallıya ben vermişim öldürücü bir derdi.

Şu çiçekler, genç kızların başlarına takılsa,
Öksüz gibi okşanılsa, alil gibi bakılsa
Onlar yine içleniyor; böyle çabuk soluyor.

Sakin sizler, ayırmayın; bir çiçeği bir toprak,
Tetiştiği aziz bir yer üzerinden ayırmak
İşte böyle azap veren zalim bir iş oluyor!...

BIRAK ŞU KUŐAĞIZI

Bırak konsun, Şu koskoca ormanlığın' içinden
Biçareye bir dikenli kara çalı çok mudur?
O da tıpkı sizin gibi bir kanunla yaŐarken
Yeryüzünde onun da bir küçük hakkı yok mudur?

Bırak ötsün, madameki hep yuvalar bir yerde
Bu sevimli ruh da sizin hemŐeriniz sayılır.
Madameki dökülecek bir derdi var içerde,
Bu acıklı ses de sizin bir Şi'riniz sayılır.

Bırak usun ufuklara...

O ne? Düştü, yaralı!...
Aman tırnak değmesin, ırpınmasın zavallı;
Yarasını kanatmak hayatını bitirir.

Bırak, bir gün senin de pencerede cıvıldar;
Üzerine doğacak bir Şafağı selâmlar;
Sana pembe baharın müjdesini getirir!...

BIÇAKSIZ KATİLLER

**Diyorlar ki: «Bak, Şu katil, insan değil, canavar;
Bir masumu kaplan gibi parçaladı o alçak.
Madameki kan dökene ceza veren kanun var;
Bu hain de elbet bir gün ettiğini bulacak!...»**

**Lâkin neden zindan, zincir, satır, her Şey bunlara?
İçimizde katil olan bunlar mıdır yalnız?...
Her ölenin gövdesinde bulunur mu bir yara?
İnsanoğlu, cinayetler yapmıyor mu bıçaksız?...**

**İŞte size bir çocuk ki, sürünüyor sokakta;
İŞte size bir kadın ki, iniliyor yatakta;
Bakın, bunlar bıçaklarla ölenlerden daha çok!...**

**Zavallılar, Şu hayattan bir küçük tat almadan
Ağlayarak, inleyerek gidiyorlar dünyadan...
Ya ne için bu bıçaksız katillere bir Şey yok?...**

ISSIZ EV

Acep Şu ev neden böyle ıssız, sönük, karanlık?...
Bak içinde ne bir mum var, ne bir ocuk sesi var.
Kapısında bir a toprak, bacasında viranlık;
Nerde ise temeline tneyecek baykuŐlar!...

Eğer bura bir ölüye mezar dahi olsaydı,
Yine onun eŐięinde ayak izi olurdu.
Zira ana kucağında bıraktığı evlâdı
Bir günü baba mezarını arayarak bulurdu.

Ah, ne olur Şimdi Şurdan biri çıksa, ses verse,
Bana büyük, görülmemiŐ bir keramet gösterse...
Ben bu Şeye Şu dik başlı felsefemle inansam.

Evet, ruhum hayat sesi, insan sesi dinlese,
Hatta o ses feryat olsa, acı acı inlese...
Ben bu hale Şu yaralı yreğimle katlansam!...

ÇEKİÇ ALTINDA

Ey toprağın işkenceye dayanıklı madeni!
Senin külçen şu granit taşlarından sert iken
Niçin hafif bir vuruşla inliyorsun böyle sen?

Bak, şu altın, senin gibi çıkarmıyor sesini;
Onun sesi bir dertli ses, bir inilti değildir;
Ah, halbuki örsünüz bir, sizi döven çekiç bir.

— Benim sesim ağlar, inler, yürekleri titretir:
Zira beni döven çekiç benim kendi cinsimden;
Altın için bir yabancı, başka cinsten bir maden.

Çekiç bana bir unulmaz yara açan bir eldir;
Bilmez misin yâr eliyle incitilen gönüller
Çok zamanlar sızlayıcı yaralarla ah eyler!...

BEŞİĞİN ÖNÜNDE

*Hürriyet Kahramanlarından
Enver Beye*

— Ağlamıyor...

— Merak etme, uzun sürmez, çok ağlar;
Vakt olur ki ağlamaktan ömrü, günü kararır;
Elâ gözler içe kaçar, gül yanaklar sararır,
Şakaklardan kemik fırlar, tombul eller zayıflar.
Sen dersin ki: «İnsan neden göz yaşları dökecek?
Bak, tabiat her bucaktan gülmededir yüzlere;
Bak, ne parlak güzellikler serpilmiştir her yere;
Bak, her bir şey sevimli, hoş; oh, her yerde nur, çiçek.

Böyle güzel bir âlemde ağlamak mı?...

Ağlamak!...

Zira bizim hayatımız, baharına ermedi.
Hürriyetin hiç bir dalı bize yemiş vermedi.
Bilmez misin, zincir sesi işitilen bir toprak
Cennet olsa, bizim için bir karanlık zindandır;
Bizim için, pembe şafak bir kırmızı kefendir;
Bizim için, bir sadberk gül bir yabani dikendir;
Bizim için, bir güvercin bir ağulu yılandır.

Gençlik bize, aşkın ballı kadehini sunmadı.
Yirmi yaşın sevincini, ümidini tatmadık;
Hiç bir gece saadetin kucağında yatmadık.
O talihsiz kullarız ki, bir yük olan hayatı
Eski Mısır'ın esirleri gibi çekip sürürüz
Onlar gibi, her bir şeye gözümüzü yumarız;
Onlar gibi, yalnız, yalnız gökten yardım umarız;
Onlar gibi, ağlayarak kabre doğru yürürüz.

Gerçektir ki kıtlık, birçok vahşilikler ettirir;
Bir zelzele, yüz binlerce ocakları söndürür;
Bir hastalık, memleketi mezarlığa döndürür.
Zulüm ise bu şeylerden merhametli değildir:
Vatanını yıkıp yakan fenalıklar onundur;
O bildiğin yaşlı yerler, viraneler onundur;
Şu duyduğun inilti, hıçkırıklar onundur.

Ben zavallı, yoksul oldum: «Açım, ekme ver!...» dedim;
Mazlum oldum, adaletin eşliğinde haykırdım;
Esir oldum, hürriyetin kürsüsünde bağırdım;
Her şey oldum... Kurtarıcı kahramanlar istedim
Pek yazık ki bugüne dek böyle yiğit çıkmadı
Beşikleri tabut yapan, yangınlarla ısınan,
Midesinin açlığını vicdan bilen bir insan...
İşte sana yaşadığın alçak devrin evladı!...

İ L K Y A R A

Gülüyordu: Mavi göğe, bulutlara, göllere;
Gülüyordu: Minareye, kiliseye, her yere;
Gülüyordu: Akan suya, uçan kuşa, çiçeğe;
Gülüyordu: Yangınlara, hançerlere, her şeye.

Hekim geldi, ona dahi gül dudaklar açıldı;
Tombul eller uzanarak: «Hıh, hıh!» diye atıldı;
Çok geçmedi, ev içine yayıldı bir yaygara;
Minimini bir pazıdan kan damlattı bir yara.

Şimdi her kim kendisini kucaklamak isterse,
En sevdiği oyuncacı göstererek: «Gel!» deirse
Artık öyle atılmıyor, elleriyle itiyor

Sonra o gül dudağını kıvrarak ağlıyor;
Ninesinin kucağında kendisini saklıyor
Ve başını kaldırarak: «Anne, de de yap!» diyor.

YA ÖLÜRSEM NE YAPARLAR?

Diyordu ki: «Sen çıkınca bilir misin ne olur?
Ardın sıra: «Baba, baba!» diye seni çağırır;
Yüzükoyun yere düşer, acı acı haykırır,
Her gün böyle hıçkırıklar içersinde boğulur.»

Ya ölürsem ne yaparlar?... Ah yine mi bu baykuş?...
Çık beynimden ey Azrail kıyafetli düşünce!
Pençe atma, yüreğinde ümit dolu bir gence;
Bırak beni, bak, her yavrum bir kanatsız küçük kuş!...

Ey Allah'ım, dizlerime, kollarıma kuvvet ver;
Yürüyeyim, beni tutan şu sokaktan kaçayım;
Bir kırlangıç kuşu gibi kanatlanıp uçayım.

Şu bugünkü dövüşte de düşmeyerek yaşayım;
Bu akşam da, alnımda ter, evciğime koşayım;
Ta ki benim o sevgili çocuklarım gülsünler!...

YAVRUMUN MEZARINDA

**Bir sert rüzgâr esse idi, ovaların yüzünde,
Sanırdım ki benim körpe fidanımı sökecek;
Elmas yaşlar parlasaydı, o gök elâ gözünde,
Sanırdım ki yanağının güllerini dökecek.**

**Ömrün uzun yıllarını ona pek az bulurken
Kanadından yaralanmış bir kuş gibi yıkıldı;
Üzerine sıkı sıkı bastırduğım göğsümden
Ayrılarak şu dar, soğuk kabr içine tıklandı.**

**Zalim ölüm, ummadığım bir saatta benim de
Hayatımın sevincini, ümidini hep aldı;
Birçok acı düşünceler... İşte bana bu kaldı!...**

**Bir örülmüş mezar gibi ıssız kalan evimde
Benim dahi üzerimde onu örten şu mermer;
Beni dahi kemirmede onu yiyen şu aç yer!...**

sargılar

Müjdeiler

G Ü T E N B E R G

İbrahim Müteferrika'ya

Millî diller, o vakitler bütün Garp bunu tahkir ederdi;
Dudaklarda Aristo'nun Latince tefsirleri gezerdi;
Şakirt, ilmi papazların ağzından öğrenmeye giderdi;
Fikirleri, zincirleri çözülmez muammalar ezerdi.

Bu asırda sen dualar, resimler- basmak için çalıştın;
O aemele gömleğinin altında çok geceler aç yattın;
Asaletli ellerini dilenci zilletiyle uzattın;
Fakat bir gün bu acıklı perdeyi kapatmaya çalıştın.

Birdenbire geniş, erkek alnını gurur ile kaldırdın;
Sanatların esrar dolu ufkuna gözlerini daldırdın;
Bir icadı, mıknaştı dehana bir çöp gibi ram ettin.

Avrupa'ya maarifi, millî dil enkazıyla kurdu ettin;
Milletleri yeni hayat önünde hulya ile durdu ettin;
Ancak yine sen, o perde altında, bir ekmeğe hasrettin.

MARTİN LUTHER

Musa Carullah Etendiye

Evet, o gün, sen Roma'nın o korkunç esrarını anladın;
Bir cehennem görmüş gibi bu fesat ocağına bağıldın;
Bir koncaı ısıtmayan aşkların talihine ağladın;
Vidanaları, mezhepteki hikmetin etrafına çağırdın.

İncil'ini uzatarak dedin ki: «Ey İsa'nın ümmeti,
İşte size, iyilikle cenneti kazandıran bir kitap;
Âdil Allah, akli yalnız Papa'nın kafasına vermedi;
İnsan olan bunu anlar; bakınız, nasıl sade bir hitap!...»

Bu yıldırım, başlardaki o paslı zembereğe dokundu;
Fikirleri uyandırdı, mantığın meydanına çıkıldı;
Vatikan'ın yalanları bir çürük duvar gibi yıkıldı.

Ondan sonra insanlığın kaderi yavaş yavaş okundu;
İnsanların bahtiyarlık hakkıyla doğdukları bilindi;
Ve ruhlardan şu dünyayı hor görmek itikadı silindi.

KRİSTOF KOLOMB

«Kızıl Elma» şairine

Sen o zaman, bu dünyanın yuvarlak olduğunu sezmiştin:
Zekân ile garbı şarkta bulmaklık ümidine kanmıştın,
Zengin Hind'e beslediğin bir aşkın ateşiyle yanmıştın:
Bu uğurda, bir serseri ömrüyle ülke ülke gezmişsin.

Fakat bir gün sevinçlerle Palos'tan pupa yélken ayrıldın:
Birkaç aylar enginlerde boğucu dalgalarla uğraştın;
Bulutlardan haber sordun, kuşların kanadına sarıldın;
Meltemlerle okşanılan çiçekli bir kumsala yanaştın.

O alçakça nankörlükler, senin de vicdanını dişledi;
Bu, dehanın nasibidir; acıya katlanmayan kaybeyler;
Talih, ruhun feryadını susturan kahramana gülümser.

Amerika!... Senin ırkın bu altın madeninde işledi;
O, yoksulu zengin etti, cahile yeni bir şey öğretti;
Bundan doğan yeni fikir, herkese yeni hukuk istetti.

Bırak Beni Haykırayım

BIRAK BENİ HAYKIRAYIM

Ben en hakir bir insanı kardeş duyan bir ruhum;
Bende esir yaratmayan bir Tanrı'ya iman var;
Paçavralar altındaki yoksul beni yaralar;

Mazlumların intikamı olmak için doğmuşum.
Volkan söner, lâkin benim alevlerim eksilmez;
Bora geçer, lâkin benim köpüklerim kesilmez.

Bırak beni haykırayım, susarsam sen matem et!
Unutma ki şairleri haykırmayan bir millet
Sevenleri toprak olmuş öksüz çocuk gibidir;

Zaman ona kan damlayan dişlerini gösterir.
Bu zavallı sürü için ne merhamet, ne hukuk;
Yalnız bir sert bakışlı göz, yalnız ağır bir yumruk!...

Hürriyet Yolunda

BİLİNİZ Kİ EY GADDARLAR

*Hürriyet kahramanlarından
Halil Beye*

Evet sizler, varın bize asla şiir yazdırtmayın;
Şu millete can verecek hiç bir kitap bastırtmayın;
Vahşet tamam olmak için her mektebi kapattırın;
Buhari-i Şerif gibi Kur'anı da toplattırın.

Eğer bundan ümidiniz fikirleri körletmekse,
Karanlıklar içersinde korkusuzca zulmetmekse:
Şunu iyi biliniz ki ey gaddarlar,
Bugün sizin karşınızda feryat eden bir millet var!

O millet ki kuru toprak üzerinde zelil, sefil;
Ettiğiniz zulümlerden bir dakika rahat değil.
Arkasında bir ağır yük, yakasında demir pençe;
Zavallıya ömür demek en acıklı bir işkençe.

Sorarım ki hangi millet bu hayata katlanmıştır?
Köleliği kendisiyiçin bir mukaddes hak sanmıştır?
Zulme karşı kahramanca durmamıştır?
Onun kaplan kafasına yumruğunu vurmamıştır?...

**Bu âlemde insanları hür yaratan Cenabı Hak
Her millete zincirini kırdırtmıştır, kırdırtacak;
Haksızlıklar en beyînsiz cahillere fikir verir;
Zalimlerin kendileri mazlumlara yol gösterir.**

**İşte sizin zulmünüzün kudurduğu şu toprakta
Bu millet de bir inkılâp tarihini okumakta...
Her bucakta yanık yanık inilleyen mazlum sesi
Onun için .en ateşli bir ihtilâl manzumesi!...**

VATAN TEHLİKEDE

Şu istibdat hükümeti, Türkiye'ye tehlike!...
Bakın, mesut etmek için her şey olan bir ülke,
Her kuvveti maksadına ram eyleyen bir ümmet,
Üç kıtada cihangirce hüküm süren bir devlet...
Şu saatta bir karanlık uçarımın üstünde;
Tüy ürperten bir ölümün önünde!...
Zira mülkte adalet yok, hürriyet yok, hukuk yok;
Hükümette haksızlık çok, ahaliye zulüm çok.
Her bucakta: demir elli istibdat;
Her bucakta: kaplan dişli cchalet;
Her bucakta: ölüm yüzlü sefalet;
Her bucakta: bin inilti, bin feryat!...

İşte size İstanbul ki, tamamıyla eski Bizans, o Babil!
Sarayları kasaphane, mektepleri birer fesat ocağı;
Kışlaları mahpushane, meclisleri birer casus yatağı;
İş başında olanları hep zelil.

Abdülhamit istiyor ki: «Hukuk!» diye haykıracak üdeba,
Zalimleri şeriatın kılıcıyla devirecek ulema...
Otuz yıldır işlenen zulümleri hep adalet bilsinler.
Tarihini kirlettiği toprağın,
Bir paçavra eylediği bayrağın,
Nahak yere döktürdüğü kanların,
Yaktırdığı canların...
Sorulacak hesabını zihinlerden silsinler.

Vükelâsı kendisine Tanrı gibi tapsınlar,
Emredince Peygamberin merkadini satsınlar,
Beytullah'a mancınıkla ağır taşlar atsınlar;
Her bir zulmü, fenalığı irkilmeden yaşınsınlar!...

Şu zavallı millet için Meşrutiyet cinayet...

Adaleti düşünen baş ezilir,
Müsavata söyleyen dil kesilir;
Hürriyetle çırpınan kalp haindir.

Edebiyat, ilim, sanat, tarih, hukuk hep yasak;
Memlekete yeni talih verecekler kör, çolak...

Onun için hamiyet,

Vatan aşkı, millet sözü, bir makale, bir şiir
Bağışlanmaz suçlardır ki, bu uğurda her gence
Vahşileri utandıran türlü türlü işkence:

Zindanlarda bu mazluma zincirler,
Biçareye kızdırılmış demirler,
Biçareye soğuk sular, tomruklar,
Murdar sözler, yumruklar;

Biçareye Marmara'da kanlı kanlı ölümler;
Biçareye hiç bir yerde yapılmayan zulümler!...

İşte size taşralar ki, her bucağı bir harabe, bir mezar!
Köylerinde iniltili kulübeler, örümcekli boş hanlar,
Dağlarında dönmez olmuş değirmenler; soygun vermiş kervanlar;
Her yerinde yangın, yağma, zulüm var.

Abdülhamit istiyor ki: Vatan için silâhlanan askerler,
Herkes gibi rahat ömür sürmek için doğmuş olan rençperler...
Kendisinin hayvanlaşmış birer miskin esirleri olsunlar.

Duvarlarda paslı kalan oraklar,
Alevleri gür parlayan ocaklar,
İşsiz, güçsüz, çırılçıplak bir millet,
Şu harabe memleket...

Birçok doymaz tamahlara milyonları bulsunlar.

Valileri Beytülmal'den avuç avuç çalsınlar,
«Para» diye yetimlerin evlerini yıksınlar,
Asker ırzı gelinleri zindanlara tık ınlar,
Hastaların altlarından döşekleri alsınlar.

Şu biçare millet için bahtiyarlık bir rüya,
Talih demek bir acıklı felâket,
Hayat demek bir sürekli esaret,
Hakkaniyet bir kuru laf, bir yalan;
Her mahkeme, zayıflara zulmeyleyen bir kuvvet;
Her bir kanun, fakirleri mahkûm eden bir alet.

Onun için bu dünya,
Bir yalancı cennet gibi güzel olan şu vatan
Bir cehennem sayılır ki burda bahtsız hemşeri,
Memurların, ağaların mazlum, âciz esiri...
Bütün yükler bu sefilin sırtında,
Zavallıcık her gün kırbaç altında;
Zavallıcık evsiz, barksız, ocaksız,
Tohumluksuz, topraksız;
Zavallının sapan süren karıcığ ı ekmeksiz;
Zavallının körpe kuzu yavruları gömleksiz!...

Vatandaşlar, hür ve mesut ömür sürmek bir hakken,
Esir olmak, mazlum olmak, sefil olmak bu neden?...
Bu milletin çektiğ i ne?... Bu istibdat ne demek?...
Bir hamiyet göstermezsen vatan elden gidecek.
Kanlarımız kurudu mu? Kollarımız çolak mı?
Vazifemiz hayvan gibi durmak mı?...
Hayır, hayır... Fedailik gömleğ ini giyerek,
Yüksek sesle: «Meşrutiyet, yahut ölüm!» diyerek
Hürriyetin bayrağ ını açalım,
Zalimlerin önlerine ç ıkalım,
İstibdadı temelinden yıkalım,
Bu uğurda kanımızı saçalım!...

I Ő T E O G Ü N

Orhun ve Ganjın evlâtlarına

Bu âlemde bir iş yok ki sıkıntısız yapılsın.
Bizi yeşil dallarında imrendiren her yemiş,
Zahmet çeken insanların elleriyle yetiŐmiş;
Benim dahi çiçeklerim varsın, öyle açılsın.

Eğer lâzım gelir ise karım dahi dökülsün,
Tufan olsun, dalgalarım gururları devirsin;
Yangın olsun, alevlerim zulümleri kemirsin;
Bulut olsun, güneş olsun, bahar olsun ve gülsün!

Ah o zaman, zincirlerin kırıldığı bu günde,
O mukaddes hürriyetin al şafağı önünde:

İnsan güler, toprak güler, deniz güler, gök güler;
Ve her kardeş: «Ben dünyayı, ben hayatı severim;
İsterim ki benim ümit, sevinç dolu günlerim
İşte böyle parılsın, işte böyle aksın!» der.

Haklarını alanların Őiri olan bu saf ses
Her yuvadan bülbüllerin demi gibi yükselir,
Kulaklara serbest akan sular gibi hoş gelir;
Bunun ruha verdiğini bir musiki veremez.

Bu saatta ben de derin bir uykuya dalarım;
Artık benden ne bir volkan ve ne de bir yıldırım!...

YA BİR MEZAR, YA ZINDAN

**Bu millette zalime dinsizden çok kinler var;
Bir taht âdil değilse, mihrap olsa parçalar.
Sen bu kinden kork, sakın;
Elindeki kuvvetle kalbin gurur duymasın.**

**Zira senin yedi kat surlu büyük sarayın,
Dört yanını kuşatan hafiyeler alayın,
O ateşin, demirin,
O zindanın, sürgünün, cehennemın, her şeyin...**

**Bir milletin önünde bir örümcek ağıdır;
O, bir saat içinde bu kuvveti dağıtır;
Anlatır ki: Adalet, her bir şeyden yücedir;**

**Mazlumların kolları birer pulat pençedir.
Hak girmeyen sarayın akıbeti: Kül, duman;
Müstebidin nasibi: Ya bir mezar, ya zindan!...**

10 TEMMUZ

İttihat ve Terakki Cemiyetine

Şu dağların, ovaların seslerine kulak verin;
Bakın, her yer sanki coşkun deniz gibi bağılıyor.
Evler, köyler zincirleri parçalayan beldelerin:
«Ya hürriyet, yahut ölüm!» türküsünü çağırıyor.

Hani nerde ağızları kilitleyen o pençeler,
Ahalinin kuvvetini hiçe sayan o yiğitler?
Hani nerde, hür başlara mezar kazan o geceler,
Bir intikam saatından çekinmeyen müstebitler?...

Esir millet yaratmayan âdil Allah
Bize dahi: «Kalkın!» dedi;
Elimizde parıldayan keskin silâh
Bugün zulmü kahreyledi.

Titreyiniz, zira sizler bize karşı cellâttınız;
Bağrımıza vurduğunuz demir gibi kalpsizdiniz...
Yüz binlerce anaları, oğulları ağlattınız;
Düne kadar evler yıkan, canlar yakan hep sizdiniz.

**Aklınıza gelmezdi ki, hiç bir vakit zincir, zindan
Kalplerinde vatan aşkı çarpanları titretemez.
Hürriyetin o mukaddes rüyaları alev saçan
Alınlardan en sönük bir kıvılcımı körletemez.**

**Esir millet yaratmayan âdil Allah
Bize dahi: «Kalkın!» dedi;
Elimizde parıldayan keskin silâh
Bugün zulmü kahreyledi.**

**Bugün eski bir dünyanın yıkıntısı üzerine
93'ün meşrutiyet saltanatı yükseliyor;
Orhan'ların, Selim'lerin o sevgili illerine
Bir Kanun-ı Esasî'yle yeni baştan can geliyor.**

**Bundan sonra her Osmanlı, şu Türkiye toprağında
Mabediyle, mektebiyle, her şeyiyle hür olacak;
Bir ak mermer saray kadar emin olan ocağında
Bir padişah gibi ömür sürmek için hak bulacak.**

**Esir millet yaratmayan âdil Allah
Bize dahi: «Kalkın!» dedi;
Elimizde parıldayan keskin silâh
Bugün zulmü kahreyledi.**

**Evet, artık hiç kimseye zulüm pençe salmayacak;
Bir kuvvetli tarafından zayıf malı yenmeyecek;
Yurdun hiç bir bucağında hâkim, mahkûm kalmayacak;
«Bu efendi, bunlar dahi kölelerdir!» denmeyecek.**

**Hakir köylü diyecek ki: «Bugün ben de bir ağayım;
Adaletin huzurunda zenginlerle müsaviyim;
Hür ve mesut bir vatandaş olduğumu duymadayım;
Ağılımin, çiftliğimin, her hakkımın sahibiyim.»**

Esir millet yaratmayan âdil Allah
Bize dahi: «Kalkın!» dedi;
Elimizde parıldayan keskin silâh
Bugün zulmü kahreyledi.

Ey Dicle'nin, Sakarya'nın ve Fırat'ın çocukları!
Vatanımız talihini bugün bize terk ediyor.
Doğduğumuz bu yerlerin kara yash ufukları
Kadın, erkek, her bir asil evlâdından iş istiyor.

Zalim devrin bize miras bıraktığı harabeler
Bizim kardeş zekâmızın nurlarıyla uyanacak;
Şu zavallı ıssız köyler, şu karanlık kulübeler
Bizim kardeş kaibimizin ateşiyle canlanacak.

Esir millet yaratmayan âdil Allah
Bize dahi: «Kalkın!» dedi;
Elimizde parıldayan keskin silâh
Bugün zulmü kahreyledi.

Biz istersek, hürriyetin kanadının gölgesinde
Asırları övündüren dehamızı parlatırız
Büyük ırklar yurdu olan şu zengin Şark ülkesinde
Yarın yine bir şerefli medeniyet yaratırız.

Dünya dahi öğrenir ki bizim gibi bir milletin
Her cehennem ateşini söndürmeye gücü yeter;
Şu demirden yumruğumuz, zulüm gibi sefaletin,
Taassubun, cehlin dahi baslarını kırar ezer!..

Esir millet yaratmayan âdil Allah
Bize dahi: «Kalkın!» dedi;
Elimizde parıldayan keskin silâh
Bugün zulmü kahreyledi.

Yaşamak Kavgası

YAŞAMAK KAVGASI

Yusuf Akçura Beyo

Her bir mahluk, her gün gibi, bugün de
Yuvasından dışarıya uğruyor;
Dağ başında, şehir içinde, her yerde
Öldürecek, yiyecek şey arıyor.

Şu saf, mavi gök altında âlem böyle kurulmuş;
Her bir vücut başkasının kanı ile yoğrulmuş.
Bir çiçeğin ruhu gibi nazik güzel görünen,
Bir yetimin gönlü gibi dokunmaya gelmeyen
Kelebekler bile birer kan içici canavar;
Onlarda da gizli gizli öldürücü şeyler var.

Yemek, yenmek!.. İşte budur yaşamının kanunu!
Seni yerler, yemez isen sen onu.
Böyle doğar, böyle ölür mahlukat;
Burda her ses: Bir yaralı iniltisi, bir feryat!..

Terakki Yolunda

BİZE DİYORLAR Kİ

Evet tarih, bize büyük kahramanlık devirleri gösterir:
Türk milleti, cihangirler esir etmiş, kırıallardan taç almış;
Şarka, garba hükmeylemiş, vahşi çöller içersine ün salmış;
Öyle cenkler kazanmış ki her birisi bir devlete şan verir.

Lâkin bize diyorlar ki: «Artık bugün kılıç devri geçmiştir.
Bu zamanın fütuhâtı, çalışmağa boyun eğen erlerin;
En kuvvetli fikir ve iş, orduları yetiştiren yerlerin;
Altınların kırıalları olanlara: Ne hakaret, ne demir!..

Sizler dahi kavga edin, fakat artık kan yerine ter saçın;
Zahmet çekin, fakat artık terakkiye götüreceğ yol açın;
Fetheleyin, fakat artık medeniyet ganimeti getirin.

Süleyman'ın milletine bu asrın da cihangiri dedirtin.
İşte o gün her bir devlet, yine Türkün bayrağını selâmlar.
Ve bu bayrak, Viyana'nın önündeki şereflele parıldar.»

I L I M

Kuvvet akla geçtiğinden beridir ki, her davaya bakıldı:
İnsan nedir? Anlaşıldı, adaletin meşalesi yakıldı;
Hakikatler ele geçti, sefaletin girdabına inildi;
Talih adı değişerek arzu oldu, sırta ilim denildi.

İlim, İlim!... Bu ses nerden yükselmişse ora mesut olmuştur;
Mazlum arzın hayatını düşünücü alınlarla dolmuştur;
Burda sefil tabiatın, insanlıktan hukukunu almıştır;
İnsan için yalnız bir şey: İstikbali fethetmek kalmıştır!

Her şey ilmin değil midir? Şu Japonya acep kimin eseri?
Elli yılda, ona böyle bir hayatı veren kimin elleri?...
Besbelli ki bu şey büyük Arşimed'in aradığı noktadır.

Bizim dahi vatanımız bu noktadan ileriye gidecek,
Dehasının saçacağı mahsullerle Garbı hayran edecek;
Gördüğümüz o rüyalar, o ümitler yalnız, yalnız bundadır!..

P A R A

Diyorlar ki: «Altın sarı bir yılanır, vicdanları ısırır.»
Güzel bir laf!.. Lâkin hayat kavgasıyçin bu silâhı isteriz;
Bu oldukça, her ejderha, hatta talih üzerine gideriz;
Öyle işler görürüz ki, zaman bize: «Alkış!» diye haykırır.

Yoksulluklar: memlekete tehlikedir, hamiyeti ağlatır;
Zira bu hal asil eli bir canavar pençesine döndürür;
Yapacağı yangınlarla mabetlerin çerağını söndürür
Ve o melun yarasını yabancılar bayrağıyla bağlatır.

Evet aziz vatandaşlar, bu hakikat sizce dahi bilinsin!
Artık buna kin bağlamak itikadı gönlünüzden silinsin;
Ta ki bize her yerden çok lâzım olan bu madenle mülk dolsun.

Şu kadar ki, elinizi uzatırken, yalnız şundan sakının:
Bu gözleri kamaştıran parlak şeyde kan bulaşık olmasın;
Bir hağ gibi parıldasın, bir lekesiz alın gibi saf olsun!...

Z A N A A T

Büyük asır, ahaliyi bahtsız eden meseleyi halletti;
İsli, viran çatıların önlerinde dolaşmaya başladı;
Unutulan milyonları yeni yeni hünerlerle akladı;
Nasır bağlı ellerin de asaleti olduğunu öğretti.

İşte şimdi bizim dahi elimizde alet görmek istiyor
Ve herkese: «Sen seninsin, firavunlar zamanında değilsin!
Ne istersen, o olacak; ister misin talih sana eğilsin?
Öyle ise yanıma gel, al, şu işçi gömleğini giy...» diyor.

Madameki biz de bugün şu Avrupa toprağının oğluyuz,
Medeniyet hayatına bizim dahi kucağımız açılmış;
En küçük bir köyümüze binler ile ihtiyaçlar saçılmış.

Artık bize eski Asya âleminin geçinişi tat vermez,
Hür ve mesut olmak için bozkırların çobanlığı elvermez;
Bu saatta değişmeğe, iş erleri olmaklığa borçluyuz.

HAKKANIYET

Demişler ki: «Kahramanlık diker, fakat hakkaniyet yaşatır.»
Hakkaniyet: Evet buna, yüreklerde her şeyden çok aşk vardır.
İnsanoğlu istiyor ki, kendisinin bu öz hakkı verilsin;
Doğduğu gün hayatına adanılan saadete erilsin.

İşte size bir son harta!... Bakın bunda yeni yeni şeyler var;
Bu bir asır evvelkine benzemiyor, başkalaşmış boyalar.
Dersiniz ki, bu şeyleri yapan nedir?

Hakkaniyet, bu parmak!...
Bu odur ki, her ülkenin talihine bir renk vurmuş, vuracak.

Ey hâkimler, haksız hüküm mülke, bir top gülesinden yamandır;
Bir yüreği kaybeylemek bir tabyadan daha büyük ziyandır;
Sizin her bir hükmünüzle devlet âdil, yahut zalim olacak.

Her ne vakit: «Mahkemeler vardır!» diye herkes hakkı tanırsa,
Zayıf köylü ıssız, izbe çatısını bir istihkâm sanırsa...
O saatta haris düşman, kadın gibi saçlarını yolacak.

Ç I F T Ç İ L İ K

— Altın, altın...

— Hayır kardeş, sen bu fikri değiştirdi;
Altın devri çoktan geçti, şimdi demir devridir.
Divanedir o tembel ki, demirlere hor bakar;
Ondan sonra gece, gündüz altın diye sayıklar.

Şu gördüğün hakir şeyler: Tohum, öküz, bel, orak...
Senin asıl unmaklığın bunlar ile olacak.
Bunlar saçmış, bunlar saçar, her ocağa bereket;
Sen bunları şu dünyada her şeyden çok takdis et.

Eğer biri elindeki sabanını isterse:
«Ağırınca işte altın! Onu bırak, at!...» derse...
Buna asla tamah etme, el uzatma sakın sen.

Çiftçi olmak büyük şeydir, ekin yurdu şenletir;
Saban aziz bir alettir, alın teri bir zevktir;
Sen bu zevki bulamazsın, başka yolda gidişten!...

EV GENÇ ÇİFTÇİ

Sabanının demirini yaratan
İstemiş ki, yeryüzünde eşsiz olan şu vatan,
Şu çiftçilik memleketi şenlene;
Onun için kuvvet vermiş senin dahi pençene.

Bak! Ne güzel, ne bulunmaz ovalar...
Toprakları altın olan bu yerdir.
Bu yerdir ki, her yanından su çağlar;
Bu yerdir ki, bir kileye yüz verir!...

Haydi yürü, sen herkesten geç kaldın;
Çarığı çek, öküzleri sür yola.
Baş ucunda altın topu evlâdın
Bak, nereyi gösteriyor parmakla!...

Biz Türklere: «Çiftçi millet» diyorlar.
Evet, Oğuz Han gününden elimizde saban var;
Bizim için en aziz şey topraktır.
En iyi hal alında ter, elde nasır olmaktır.

**O sendeki aslan gövde üstünde,
Demir gibi sağlam olan o kollar
Kerpiç gibi bir tarlayı dört günde,
Değirmenin unu gibi ufalar!..**

**Kalk, oturma, artık yeter dinlenme;
Gün aşıyor, şimdi akşam olacak.
Çiftini sür, bugün biraz emek çek;
Boş ambarlar yarın buğday dolacak!..**

KUR'AN-I KERİM

Bu kitaptır: Her insana için, dışın öğreten;
Gökte, yerde, tende, canda bir Yaradan sezdiren.
Bu çobandır: Kavâlini koyunlara dınleten;
Sürüleri akarsular kıyısında gezdiren!

Bu kitaptır: Her kişiye benlik veren, yol açan;
İnsanlığın sergisine armağanlar astırtan.
Bu چراغdır: Obalara, saraylara nur saçan;
Bir köylünün işlerini tarihlere bastırtan!

Bu kitaptır: Yürekleri iyilikle besleyen,
«El bağına gırme!...» diyen, dost yarasın bağlatan.
Bu anadır: Her öksüze «Yavrum!» diye seslenen;
Nice canlar kardeş eden, birbiri için ağlatan!...

Bu kitaptır: Akıllara her bir şeyi sördürtan;
«Düşün, sonra inan!» diyen, doğru yollar gösteren.
Bu bilgidir: Ululuğun yapıların kurdurtan;
Çıplak dağlar yesilleyen, viran köyler şenleten!..

Ey kardeşler, şu küçücük armağanım atmayın!
Bir koncadır, Muhammed'in gül bağından derildi.
Sakın, bunu yapma çiçek demetir: katmayın;
Bu şey size özünüzü açmak için verildi!...

SAKIN KESME

**Ey hemşeri! Sakın kesme, yaş ağaca balta vuran el unmaz.
Na, kütükler!.. Nice yıldır, hiç birine kervan gelmez, kuş konmaz;
Bunları kes, o balta ile bu çürümüş ağaçları yere ser.**

**Bak, sizin köy şu yemyeşil koruluğun gölgesinde ne güzel!...
Gönülleri açmadadır, yaprakların arasından esen yel.
Yazık, günah olmaz mı ki, çıplak kalsın bu zümrüt yurt, şirin yer?**

**Hem dünyada en birinci borç değil mi her kula
Bir tohumu fidan yapmak, fidanı da bir orman?...
Eğer böyle olmasaydı, ne kalırdı oğula:
«Mirasımı artır!» diye öğüt veren atadan?...**

**Sakın kesme, her dalından bir güzel kuş ses versin;
Sakın kesme, gölgesinde yorgun çiftçi dinlensin;
Sakın kesme, şu sevimli köye kanat, kol gersin;
Sakın kesme, aziz vatan günden güne şenlensin!...**

Y O L C U

— Fırtına var...

— Varsın olsun, kıyametler koparsın;

Sen yolunda bir büyük dev adımıyla ilerle.

Durma, yürü; ayakların yürümekten kabarsın;

Ölümlerden kurtulunur ileriye gitmekle!...

Zıyanı yok, sendele, düş; şu geçitten uzaklaş!

Atacağın her adımla menziline koş, yaklaş;

Yürü, yürü, yarın yolda kalma, haydi ileri!...

— Ooh, çığ uçmuş...

— Görüyorum, lâkin bundan ne çıkar?

Sen yolunda bir büyük dev adımıyla ilerle.

Durma, yürü; insanoğlu ister ise dağ yıkar;

Kayalıklar bir yol olur, bir parçacık emekle!...

Bak, şu sarp, dik dağ başına; işte ayak izleri!

Bunlar bütün senden önce geçenleri gösterir;

Yürü, yürü; artık yeter korkaklığın elverir!...

YAVRUMUZU ÇOĞALTALIM

Bu dünyaya her bir doğan öyle uzun yaşamaz;
Çocukluğun hatta şu dar sınırını aşamaz.
Eğer böyle olmasaydı, şu mezarlar olmazdı;
Kara toprak o kcck kemiklerle dolmazdı.

Evet, hayat bir incecik, körpe fidan gibidir;
Onu sıcak, soğuk, rüzgâr... yakar, kırar, devirir.
Ah, ne mutlu onlara ki, ulu ağaç olurlar;
Yemiş veren dallarında birçok kuşlar cıvıldar.

Madameki her insana uzun ömür sürmek yok,
Madameki hayat için her bucakta düşman çok;
Ne ;apalım, buna karşı nasıl bir iş tutalım?

Çiçeklerden, böceklerden birer örnek alalım,
Yavrumuzu oğaltalım, her yere kök salalım;
Böylelikle bir ziyana karşı iki artalım!...

SEBEP NE Kİ DOĞURMASIN ?

— Doğurmasın...

— Sebep ne ki doğurmasın, bir kadın?
Ya sen her yıl ağaçlardan yemişleri isterken,
Bir ineğin yavrusuna hizmetçilik ederken
Niçin senden türeyecek insanlara düşmansın?...

— Aç kalırlar...

— Sus, söyleme! Bu, nankörlük demektir!
Bak, her yerde bize Hakk'ın nimetleri parıldar;
Solucanlar için bile bu toprakta rızık var.
Bilmez misin, dış yaratan, ekini de yeşertir?..

Hayır kardeş! «Doğurmasın» deme sakın, var üre!
Çocukların, torunların sığmasınlar bu yere;
Çıplak dağlar hep onların elleriyle şen olsun.

Hazineye en çok senin harmanların baş versin,
Herkes senin ocağını gariplere göstersiz;
Konuk dolu sofralarla yüreğine zevk dolsun!...

Demirei

D E M İ R

SanatKaran Cemiyetine

Şu karanlık, dar mağara mezar gibi bir yerdir;
İçersinde ne güneş var, ne de sağlam hava var;
Üzerinden sızan sular, sarkan keskin kayalar
Kapısından bakanların tüylerini ürpertir.

Burda nasıl çalışıyor, şu sıtmalî amele?
Zavallıda vücut zayıf, beniz kansız, sırt kambur,
Ayak çıplak, o sırsıklam olmuş olan üst çamur...
Acep nedir çıkardığı bunun, bunca emekle?...

— Ey hemşeri, çıkardığın o kara taş ne?

— Demir!...

Alkış sana, ey herkesin hor gördüğü amele!
Medeniyet yapısını sen kurdurdun bu nesle.

Demir, evet bu madendir: Sanatların hayatı;
Bunun ile bütün dünya çöl halinde kalmadı;
Bunun ile bugün insan bahtiyardır, serbesttir!...

D E M İ R C İ

Ben bir küçük çocukken bir zavallı sefildim.
Ömrün ağır yumruğu beni dahi inletti,
Kopardığım feryadı yine bana dinletti;
Çok vakitler hiç kimse sormadı ki: Ben kimim?...

Lâkin bir gün dedim ki: «Benim gibi en sağlam,
En kuvvetli kollara sahip olan bir adam
Kendi gibi bir kuldan
Bir merhamet umarak ekmeğini dilenmez.

Yeryüzünde kendine av bulacak bir aslan,
Başkasma güvenmez.
Her bahtiyar alında bir kavganın teri var;
Eğer kişi isterse talihini kucaklar!...»

Gençliğimin en tatlı, en ateşli yaşında,
Şu örsümün önünde, ocağımın başında
Çekicimle çalışmak sanatını buldum: ben;
Memleketin namuslu demircisi oldum ben.

**Demircilik!... Evet bu, sıkıntılı bir iştir;
Bunun için göğüste kalbim gibi kalp gerek...
Öyle erkek bir kalp ki, Allah ona ürkmek,
Zahmet çekmek, katlanmak kuvvetini vermiştir!...**

**Ancak, benim zahmetim karşılıksız değildir;
Örs üstünde dövdüğüm bir biçimsiz, sert demir**

Çekicimin altından

**Alet olup çıkınca, bana bir zevk aldırır;
Benim terli alınımı asaletli bir insan**

Vakarıyla kaldırır.

**Bu saatta duyduğum yorgunluklar hep gider;
Bir ses bana içimden: «Çalış, çalış, çalış!» der.**

**Yan ocağım, bir güneş aleviyle yan, parla;
Gözlerimi bir mihrap nuru gibi yaldızla.
Yan ocağım, altından kıvılcım saç, can göster;
Bir ananın mübarek bağı gibi sesler ver.**

ÖRS BAŞINDA

— Kalk gidelim!

-- Hayır oğlum, şimdi benim iş vaktim;
Bak, ben daha ocaktaki demirleri dövmedim.
Mavimtırak alev saçan ocağımın önünde
Şu ak kızıl demirleri dövmek gerek bugün de.

Yalan değil, bu dünyada cennet gibi yerler var;
Lâkin ekmek kazananlar bundan bir tat duyarlar.
Yoksullara bir cehennem gibi gelir her bucak;
Onun için, benden sana öğüt olsun: Çalışmak!...

Evet yavrum, bu dünyada sefa sürmek istersen
Sen de örsün hakkını ver, kolda kuvvet var iken;
İşbaşında biri sana: «Kalk gidelim!» diyince,

Ona de ki: «Bırak beni, şimdi benim iş vaktim;
Ocağımdan başka yerde benim yoktur ümidim
Önce çekiç, alın teri; ondan sonra: Eğlence!...»

BIRAK, YAPMA

— Ne olacak Şu dövdüğün ucu sivri demirden?

— Bundan hañçer yapacağım...

— Bırak, yapma onu sen!

Elvermez mi akrelerin, zakkumların zehiri?

Elvermez mi kaplanların, sırtlanların dişleri?

Elvermez mi ellerdeki bunca kanlı aletler

Ki her biri cana kıyar, yara açar, kan döker.

Bak, Şu ıssız, viran kalan örümcekli ocağı;

Bak, Şu boynu bükük duran benzi soluk çocuğı;

Bak, Şu taze, öksürüklü, zavallı, dul geline;

Bak, Şu zincir altlarında inleyerek ölene;

Bak, Şu yaşlı kadıncığı!... Bunlar her gün ah ile:

«Lânet! Lânet!...» demedeler, onu yapan bir ele!...

**O Şeyler ki insanlığa ziyandır;
Sen onlardan ellerini sakındır.
Sen her vakit iyileri sev, acı;
Kötülere olma sakın, yardımcı!...**

**Elindeki o demirden orak yap;
Őunlardan da: Sapan, keser, nacak yap;
Kazma, kürek, her Şey... dövsün çekicin;
Yalnız bunu; yalnız bunu dövmesin!...**

Ne Zaman ?

NE ZAMAN ?

İlim, keskin silâhıyla her şeye baş eğdirdi;
Hukuk, alnın incisini kibre karşı parlattı;
Sanat, büyük dehasıyla sefil arzı giydirdi;
Medeniyet, her bir ırka kollarını uzattı.

Lâkin asrın o mübarek rüyaları bunlar mı?
Hep zincirler kırıldı mı, hep yangınlar söndü mü?
Fenalıklar, bütün bütün iyiliğe döndü mü?
Ümitlerle beklenen: Şu kan selli bahar mı?...

— Biraz daha bekleyiniz!

— Peki, peki, ne zaman?

Tamah yine eski tamah, vicdan yine o vicdan;
Asrın yine felsefesi birbirini yemektir!...

İşte çekiç örs üstünde: Gene hizmet ediyor;
Kürsülerin nutukları: «Kuvvetindir hak!» diyor;
Hâlâ Sezar tarihini okuyoruz demektir!...

Asker

YURDUMUZUN İNİLTİSİ

Milletime

Bir vakitler yedi iklim, dört bucak
Benim keskin kılıcımdan titrerken...
Bugün böyle hayvan gibi horlanmak,
Zincirlere hazırlanmak. Bu neden?

Neden, neden kölem olan milletler
Bana demir vursunlar?
Hazineme haraç veren devletler
Harabeme saltanatlar kursunlar!..

Reva mı ki toprağım
Devletimden alınsın?
Başta gezen bayrağım
Çamurjara çalınsın?..

Şu göğsümde ağlayan
Beşiklere merhamet!
Kara yaşlar bağlayan
Türbelere riayet!..

**Ben hiç bir gün bu zillete düşmedim.
Hani benim o Orhan'ım, Halil'im?
Hani benim o Turgut'um, Zembilli'm?
Hani benim o Köprülü'm, Reşit'im?..**

**Ah, ne oldu, bozuldu mu eski kan?
Uyuştu mu yürekler?
Kalmadı mı aslan pençe bilekler?
Yok mu beni kurtaracak kahraman?...**

**Reva mı ki toprağım
Devletimden alınsın?
Başta gezen bayrağım
Çamurlara çalınsın?..**

**Şu göğsümde ağlayan
Beşiklere merhamet!
Kara yaslar bağlayan
Türbelere riayet!..**

YA GAZİ OL, YA ŞEHİT

Yurdumun dişi aslanlarına

Haydi yavrum! Ben seni bugün için doğurdum,
Hamurunu yiğitlik duygusuyle yoğurdum;
Türk evlâdı o dur ki, yurdu olan toprağı
Ana ırzı bilerek yad ayağı bastırtmaz;
 Bir yabancı bayrağı
Ezan sesi duyulan hiç bir yere astırtmaz.

Git evlâdım, yıllarca ben oğulsuz kalayım;
Şu yaralı bağırıma kara taşlar çalayım!..
 Haydi oğlum, haydi git;
 Ya gazi ol, ya şehit!..

Haydi yavrum! Köyüne, nişanına veda et;
Sabanını, tarlanı, her şeyini feda et;
O silâha sarıl ki, böyle günde bir erkek
Bu dualı demirden başka bir şey kullanmaz;
 Bunu tutan bir bilek
Köleliğin uğursuz zincirine uzanmaz.

Git evlâdım, yıllarca ben oğulsuz kalayım;
Şu yaralı bağıma kara taşlar çalayım!
Haydi oğlum, haydi git;
Ya gazi ol, ya şehit!...

Haydi yavrum! kendine sen de: «Yiğit eri» dedir;
Büyüdüğün gaziler ocağına can getir.
O cenkleri kazan ki, senin büyük Türk adın
Yedi iklim, dört bucak içersine ün salsın.
Beş yüz yıllık ecdadın
Kabirlerde titreyen kemikleri öç alsın.

Git evlâdım, yıllarca ben oğulsuz kalayım;
Şu yaralı bağıma kara taşlar çalayım!
Haydi oğlum, haydi git;
Ya gazi ol, ya şehit!...

Haydi yavrum! bugün de dertli ninen ağlasın;
Ayrılığın oduyle yüreğini dağlasın.
O yaşları saçsın ki, senin aslan göğsünde
Benim kanlı göz yaşım düşman için kin olsun;
Kara yerin yüzünde
Ayağının bastığı dağlar, beller leş dolsun.

Git evlâdım, yıllarca ben oğulsuz kalayım;
Şu yaralı bağıma kara taşlar çalayım!
Haydi oğlum, haydi git;
Ya gazi ol, ya şehit!...

CENGE GİDERKEN

Yurdumun koç yiğitlerine

Ben bir Türküm; dinim, cinsim uludur;
Sinem, özüm ateş ile doludur;
İnsan olan vatanının kuludur.

Türk evladı evde durmaz, giderim.

Muhammed'in kitabını kaldırtmam,
Osmancığın bayrağını aldırtmam,
Düşmanımı vatanıma saldırtmam.

Tanrı evi viran olmaz, giderim.

Bu topraklar ecdadımın ocağı;
Evim, köyüm hep bu yerin bucağı;
İşte vatan, işte Tanrı kucağı.

Ata yurdun evlât bulmaz, giderim.

Tanrım şahit, duracağım sözümde;
Milletimin sevgileri özümde;
Vatanımdan başka şey yok gözümde.

Yâr yatağın düşman almaz, giderim.

Ak gömlekle göz yaşımı silerim,
Kara taşla bıçağımı bilerim,
Vatanımçin yücelikler dilerim.

Bu dünyada kimse kalmaz, giderim.

KUR'A NEFERİ

Fuat Raif Beye

- Yazık, yazık, ömrümüzü geçirmişiz boş yere;
Nasıl böyle kara yüzle varacağız mahşere?
Bu yollarda ölenler de şehittirler, değil mi?
— Şehittirler...
— Toprakçığım demek burdan alınmış;
Ne yapalım, dertli başa böyle kalem çalınmış;
Evvel Allah, sonra size ısmarlarım ninemi.
— Merak etme...
— Bayrağımı mezarıma dikiniz;
Bir de bana hakkınızı helâl edin, hepiniz!
— Helâl olsun...
— Aman fenâ oluyorum: Ah, ah, ah!...
— Hafiflersin, açılırsın; biraz oku, tövbe et;
Gel beraber getirelim kelime-i şahadet;
Haydi kardeş...
— Eşhedü en lâ ilâhe illallah.

* *

Evet odur... Taze, yalnız ve gölgesiz bir mezar;
Garip kabri olduğu bak, toprağından besbelli.
Ta kendisi, o tifodan ölmüş olan bayraktar;
İşte, işte, baş ucunda bayrakçığı dikili.

Ah, bu öksüz mezarçığa kim göz yaşı saçacak?
Herkes kendi ölüsüne ağlamaya koşmada.
Ah, bu garip yiğit için kim var ki el açacak?
Biçarenin kimi varsa yüce dağlar ardında!...

Bir Yolcuya :

Ey hemşeri, bana bak, hişt!... Kaçıyor ha, zavallı!
Kaçma kuzum, bu dünyanın her bucağı mezardır;
Her nereye basmış olsan, orda yüz bin can yatır;
Kara mezar, deniz mezar... Hangi yere kaçmalı?

Kaçmak kimden? Şu bir yığın kemikten mi? Hay korkak!
Tamahları size kalan ölü size ne yapar?
Azgınlıklar, mezarlardan uzaklarda can yakar;
Eğer kaçmak gerek ise dirilerden kaç uzak!...

Ey kardeşler, bu yiğit de Türk gayreti güderdi;
Tüfeğe de en sevdiği saban gibi gülerdi.
Onun, sağken çalıştığı aziz yerdı: Şu toprak!
Ölünce de bıraktığı şu şey oldu: Bir bayrak!

Bunlardır ki, çok işleri canla, başla görürler;
Memleketin büyükleri: «Öl!» diyince ölürler;
Bu uğurda ne bir para, ne de bir ad isterler;
Vazifeyi «Vazifedir!..» diye yapıp giderler.

Ruhlarına okuyalım Fatiha;
Ötesini bırakalım Allah'a!..

ORDUDAN BİR SES

Harbiye Mektebi talebesine

Varsın, bütün yırtıcılar bir olsun;
Varsın, haçlar intikama çağırsın;
Varsın, bütün yüreklere kin dolsun;
Varsın, çanlar: «Ölüm!» diye bağırsın!...

Lâkin bizler yaşıyoruz, ölmedik.
Kanlarımız o saf kan,
Silâh tutan kollarımız o çelik;
Bugün dahi her birimiz bir aslan!...

Bil ki senin toprağın
Her zaman hür kalacak,
Ay yıldızlı bayrağın
Bize gölge salacak.

Sen, ninniye duyduğumuz bir yersin;
Hür yaşamak hukukunu verensin,
Nice günler gördüğümüz illersin;
Varlığımız, dirliğimiz hep sensin.

Senin bize hilâfetin, Kur'anın,
Tacin, tahtın emanet;
Devletini kuran Gazi Osman'ın
Ayağının izlerine bin hürmet!..

Bil ki senin toprağın
Her zaman hür kalacak,
Ay yıldızlı bayrağın
Bize gölge salacak.

Mümkün mü ki senin bir öz evlâdın
Fatih'leri, Yavuz'ları çiğnetsin?
O yabancı şarkıları, ecdadın
Ocakları içersinde dinletsin?

Yurdu için boyna kefen takmayan
Neşlimizden değildir;
Alçak olan, kahpe olan bir insan
Hür alnını düşmanlara eğiltir.

Bil ki senin toprağın
Her zaman hür kalacak,
Ay yıldızlı bayrağın
Bize gölge salacak.

Biz, hepimiz tatlı cana hor baktık,
Ninelerden son veda'la ayrıldık,
Çocukları beşiklerde bıraktık,
Senin için silâhlara sarıldık.

Ant içtik ki her fırkada son sancak,
Her bölükte son fişek,
Her neferde son keskin diş, son tırnak,
Son damla kan sana hizmet edecek.

Bil ki senin toprağın
Her zaman hür kalacak,
Ay yıldızlı bayrağın
Bize gölge salacak.

SEN FERYADA BAŞLAYINCA

Yurdunun kurbanlarına

Ey Türkeli, senin adın bu dünyada en hoş sestir;
Senin fikrin, akla gelen her manadan mukaddestir;
Senin duygun yüreklerin en mübarek sevdasıdır,
Senin derdin beyinlerin en ateşli hummasıdır.

Sen feryada başlayınca: Tamah, gazez hepsi susar;
Muhabbetler senin aziz hukukuna yer hazırlar,
Yanıklara acı veda göz yaşları ağı döker;
Beşiklere, mabetlere, her bucağa yaslar çöker.

Bu saatta alim, cahil, masum, cani bütün millet:
Nutuklarla, şiirlerle, dualarla, bayraklarla,
Altınlarla, demirlerle, yumruklarla, tırnaklarla...

Senin asil hayatına kahramanca hizmet eder
Ve her oğlun can verirken: «Ölüm güzel talihtir!..» der;
Benden senin her fedakâr evlâdına yüz bin hürmet!..

Ömür Yolunda

BİR GENÇ KIZA

«Beyaz Gölgele» şairine

Evet yavrum, musiki fikre kanat verdirir;
Ruhu, aşkın sedefli kumsalında gezdirir;
Gönle yüz bin hulyanın rüzgârını estirir,
Öksüz kalan hayata teselliler getirir.

Şu kadar ki, sizlere bundan elzem şeyler var:
Bir gün gelir, gençliğin rüyaları hep biter;
Kıskanç sevgi, yerini şefkat için hazırlar,
Bir beşiğin içinden bir bülbül ses: «Annel..» der.

Eğer ki sen annelik sanatını bilmezsen
Yavrucuğun, hayatın kavgasında düşecek;
Etrafına en zalim yoksulluklar uşecek.

Ah, o vakit zavallı, acı acı inlerken,
Kulağına her makam bir hıçkırık gelecek;
Her perdesi kalbini kurşun gibi delecek.

BİR DELİKANLIYA

Raif Necdet Beye

Evet gençsin, sen de eski cihanları yıkarsın;
Her gün coşkun bir denizden bir kumsala çıkarsın;
Hatta senin o karanlık gecelerin parıldar,
Sana kışlar zambak açar, seni her şey alkışlar.

Evet gençsin, sen de yeni dünyalarda yaşarsın;
Her gün nice doğmayacak çocukları okşarsın...
Belki senin gönlün için hep güzeller çirkindir;
Sana melek kucak açar, seni göğe yükseltir.

Lâkin sen bir uçuruma düşmeyeyim der isen
Biraz alçal o yükselmek istediğin göklerden;
O ruhunu bulutların kucığında uyutma.

Tabiatı büyük tanı; fakat yere: «Dar» deme;
Sevgin için bir yuva yap; fakat melek isteme;
Sen toprağın evlâdısın, bunu asla unutma!..

Ç O C U K L A R

«Çocuk Şiirleri» 9airine

Diyorlar ki: «Bak, ne güzel dem çekiyor şu bülbül;
Bak, bir yerde yetişir mi böyle bir has, sadberk gül?
İkisinden birini seç, hangisi çok güzeldir?
Sana gül mü, şu bülbül mü kendisini sevdirtir?...»

Ey çocuklar, ben sizleri onlardan çok severim;
Yüzünüze her gün baksam yine doymaz gözlerim.
Şu dünyada sizler kadar sevecek şey bulamam;
Ah, sizlerden aldığımı hiç bir şeyden alamam.

Onlar ne ki?... Bu toprağın bir çiçeği, hayvanı!
Sizler ise onun büyük bir mahluku, insanı!
Onun viran yerlerini şenletecek evladı!

Sizlersiniz, onun ağlar gözlerini silecek;
Sizlersiniz, onun için candan geçip ölecek;
Sizlersiniz, onun aşkı, ümitleri, hayatı!...

I M T I H A N

Cavit Beyo

Bana hocam derdi ki: «Ey sevgili çocuğum,
Sana gülen bu hayat sade oyun değildir;
Zaman, tembel alını bir gün yere eğiltir!...»

Şu dünyada her şeyi sen kendinden bekle, um.
Çalışırsan istikbal sana nurlar serpecek,
Mağrur talih gelerek ayağını öpecek!...»

İşte o gün...

Evet bugün, bizim büyük imtihan...
Bugün, benim altın olan cmeğime mihenktir;
Bin zahmetle ektiğimi biçme vakti demektir.

Ben bugünün rüyasıyla, ümidiyle yaşadım;
Sıkıntılı geceleri bunlar ile okşadım,
Kırlangıçlı baharların türküsüne dalmadım,
Şu sevimli mektebimden bir gün geri kalmadım.

İşte o gün...

**Evet bugün, bizim büyük imtihan...
Bugün, benim bildiğim şey bir hak gibi istenir;
Aileme olan borcum bir parçacık ödenir.**

**Ya sorulan suallere cevap vermez, kalırsam...
Ev halkına hangi yüzle bakarım ben bu akşam?...
Bir insanı hayatından memnun eden hayâdır;
Alın yerde gezmektenense yaşamamak evlâdır.**

**Bildiğimi demekten korkmak niçin?.. Cesaret!
Cevaplarım su gibi gürül gürül akmalı;
Mümeyyizler bir bülbül dinler gibi bakmalı!...**

**— Evet, evet efendim, edebiyat, fen, hikmet...
Epey şeyler öğrendim, her taraftan sorunuz;
Cevaplarım hazırdır, hatta beni yorunuz!...**

Ç Ö M L E K Ç İ

Sanayi Mektebi talebesine

Köyde idik, bir sabah, hava almak istedim;
Çocuğuma: «Seni de götürüyüm, gel!» dedim.
Baba oğul kırlarda, bayırlarda dolaştık;
Elmas gibi parlayan bir pınara yaklaştık,
Söğütlerin o zümrüt gölgesinde oturduk.
Bu sırada, arkadan bir ses duyduk: Bir çocuk.
Sol elinde bir bakraç, sağ elinde bir testi;
Su başında bunları doldurmaya getirdi.
Ben, testiyi gösterip şöyle dedim:

— Oğlum, bak!

Bilir misin, hamuru bunun nedir? Şu toprak!...
Toprak diyip hor bakma; o bir aziz sinedir,
Çocukları üstüne titreyen bir ninedir.
Ondan bir şey isteyen hiç bir vakit boş kalmaz,
Yoksulluğun karanlık zindanında bunalmaz.
Şu kadar ki o, terli alınları alkışlar,
Nasır bağlı ellere zenginlikler bağışlar.
Her gördüğün şen yuva, mesut insan onundur;
Bu dünyada çalışmak herkes için kanundur.

Çömlekçi de başını bu kanuna eğerek
İçersinden demiş ki: «Bana dahi iş gerek;
Bir insanın elinden bir şey yapmak gelirken
Zengin yerin üstünde yoksul kalmak. Bu, nedcn?
Eğer kişi sefilse, bu kendinin suçudur;
O isterse saadet sarayında oturur.
Çömlekçilik, hayır ben, hiç bir işten utanmam;
Canım tende oldukça çalışmaktan usanmam.
Benim kirli önlüğüm bana büyük şan verir,
Bir zanaat adamı olduğumu gösterir.
Yüzde isler, çamurlar... Bunlar leke değildir;
Irz ve namus karası alnı yere eğiltir;
Yiyeceğim ekmeği terim ile kazanmak
Benim için mukaddes bir vazife olacak!...»

Bu erkekçe düşünce onu işe saldırtmış,
Çömlekçinin çamurlu teknesine daldırtmış,
Pek az vaktin içinde zanaatı öğrenmiş,
Yeni biçim testiler yapmağı özenmiş.
Bu uğurda yorulmuş; gece, gündüz didinmiş;
Lâkin sonra ün almış, birçok para edinmiş!

Bak evlâdım, zanaat, ne mübarek bir iştir;
Şu çığnemen toprağı nasıl şeref vermiştir.
Bir ustanın elinde her şey değer buluyor;
Hakir çamur yığını halis altın oluyor!..

G Ü N A H K Â R

Ben, bir zindan içindeki mahpuslara benzerim;
Benim dahi ayağımda ağır, paslı demirler...
Benim dahi vücudumu mermer taşlar zehirler;
Benim dahi karanlıkta ışık arar gözlerim.

Nerde bulsam?... Neredesin sen, ey mübarek teselli!
Artık yeter, bu hayali yok et benim önümden;
Artık yeter, bu azabı çıkar benim gönlümden...
Ah, kaldırın üzerimden beni döven şu eli!...

Ey masumlar! Şu gök, şu yer, hep kâinat sizindir;
Gülme, sevme, alkış, türkü, ümit, hayat sizindir;
Yalnız bir dar mezar gerek bir günahkâr insana!...

— Hayır, yaşa ve kendini yeni doğmuş biri bil;
Her gün küçük bir hayır yap, yanaklardan yaşlar sil;
Ta ki, senin ruhun dahi bir teselli kazansın!...

B A H T İ Y A R L I K

Sefil mahluk, kaygun nedir? O yaşlar ne, gözünde?
Neden öyle benzin soluk, kan kalmamış yüzünde?
Bu dünyaya elbet sen de bunlar için doğmadın;
Başka türlü bir nasibi olmalıdır hayatın!..

— Bahtiyarlık!

— Evet budur, işte bunu ara bul;
O olanca kuvvetinle bunun için gez, yorul,
Toprakların altına gir, denizlerde çalkalan,
Durma, çalış, terle, tırman, dövüş, boğuş, yaralan!..

Kazancınla bir yuva yap, içersine gir, yaşa;
Orda bütün ruhun ile gülüp oyna, sev, okşa;
Bahtiyarlık türküleri söyle, her gün, her gece.

Senin bugün şu döktüğün göz yaşına gelince:
Bunları da acıklılar, zavallılar için saç!
Ve onlara bir kardeş ol, yardım eyle, kucak aç!..

G E M İ C İ

Evet, bora başlayınca, soluğanlı bir deniz
Kuduz gibi köpük saçar, çılgın gibi haykırır;
Sert rüzgârla iki yana bocalayan gemimiz
Beşik gibi ırgalanır, çocuk gibi bağıır.

Böyle kara saatlarda bir uğursuz kuruntu
Bana bütün ufuklarda kasırgalar sezdirir;
Yüreğimi çırpındıran ölüm yüzlü bir korku
Hayalimin karşısında cenazeler gezdirir.

Ben o zaman şöyle derim: «İşte sana iki yol.
Birisinin üzerinde: Dalga, köpük, taş, duman;
Öbürünün arkasında: Körfez, kara, ev, vatan!

Sen bir ateş önündeki asker gibi erkek ol,
Nice kanlı günler gören bayrakları hatırla
Ve kendini ilkin cenge, sonra fethet hazırla!...»

F E N E R

Sen her gece o yalçın kayalığın üstünden
Dumanlara kırmızı alevini saçarsın,
O canavar ağızlı girdapların önünden
Gemilere selâmet yollarını açarsın!...

Demezsin ki: «Bunların içlerinde kimler var?»
Felâkete düşenler, senin için hep insan;
Tehlikeler önünde: «Yardım!» diye haykıran
Herkes senin o büyük yüreğini yaralar.

Senin asil bir aşktan doğmuş olan alevin
Vicdan kadar güzeldir,
Garip kalan ruhlara uzanıcı bir eldir;
Sen bu elle hayatlar kurtarmaklık istersin.

Demir zırlı üstünde, alnı yanık bir asker,
Dalgalardan rızkını isteyen bir balıkçı,
Kürekleri kırılmış bir ihtiyar kayıkçı...
Hepsi senin o aziz yıldızınla gülümse-;
Dudaklarda necatın ümidini titretir.

Birçok yaşlı ufuklar,
Birçok zayıf kadınlar, birçok sefil çocuklar,
Göz yaşları, rüyalar ve dualar senindir.

Sen her gece, o yalçın kayalığın üstünden
Dumanlara kırmızı alevini saçarsın,-
O canavar ağızlı girdapların önünden
Gemilere selâmet yollarını açarsın!...

BALIKÇI

Babamın aziz hatırasına

- Babacığım, terlemişsin, gel, terini sileyim!.
- Sil bakayım, benim güzel, merhametli meleğim.
- Nerde kaldın?

— Denizdeydim, bugün sular azgındı.

O her zaman küreğime boyun eğen akıntı
Çılgın akan bir sel gibi öfkesini artırdı;
Beni epey uğraştırdı, ter içine batırdı.

— Yarın dinlen...

— Ya sizlere kimler ekmek getirir?

Hangi komşu bir küçük tas sıcak çorba yedirir?
Olmaz yavrum, her gün gibi yarın dahi giderim;
Çalışarak Yaradan'dan size rızık isterim.

Demek bana yüreceğin acıyor ha?... Hey çocuk!
Biz küçükten mayamızı terler ile yoğurduk,
Bugüne dek ne boralar içersinde çalıştık;
Sen üzülme yavrucuğum, biz zahmete alıştık.

Biz sefiller, çok vakitler bir parasız kalırız;
O kadar ki yorgan, döşek satıp ekmek alırız.
Lâkin Allah yine bizi esirgemiş, kayırmış;
Biz kullara sizler gibi teselliler ayırmış.
Evet bana tesellisin, zira ki ben her gece
Kulübemin eşiğinden içeriye girince:
Senin bana bir gülüşün her derdimi uyutur;
Ah seninle yorgun gönlüm çektiğini unuttur!...

Ölü Kafası

Ö L Ü K A F A S I

Filozof Rıza Tevfik Bey'e

Bir tarlada geziyordum; ayağıma katı bir şey takıldı;
Baktım: Kemik; dikkat ettim: Bir insanın kafasının gemiği.
Lâkin aç yer, şu parçası kalan başı öyle yiyip emmiş ki,
Bilinmiyor kimin başı, bilinmiyor hangi asrın evlâdı?

Kara toprak içersine düşen her şey bir yığın kül oluyor;
Güya ki bir kasırga var; bunu ona, onu buna katıyor.
Bir el var ki çürük kefen parçasını çiçek yapıp atıyor;
Evet hayat bir taraftan boşalıyor, bir taraftan doluyor.

Kim bilir ki, şu faninin vücudundan bugün bizde neler var?
Belki onun kemikleri şimdi senin gözlerinde parıldar,
Belki benim şu sıtmalı dudağımın ateşleri onundur.

Her şey böyle, hatta bizim dünyamız da bu baş gibi olacak;
Bir gün hayat tükenecek, yalnız cansız granitler kalacak,
Her zerresi bir âleme dağılacak; zira bu bir kanundur!...

N İ F A K

*Ey vatanın ufkunda ısıık çalan baykuş ses!
Lânet sana, sus, boğul; kahkahanı artık kes!..*

Evet sanin fırtınan her boradan zalimdir,
Senin alçak hırsların girdaplardan derindir,
Senin kanlı kinlerin kayalardan keskindir,
Senin melun rüzgârın dünyaları titretir;

Bir devleti öyle bir felâkete düşürür,
Tehlikeye atar ki, burda büyük bir millet,
Şeref, namus, hürriyet...
Bir geminin enkazı gibi batar ve çürür.

Ey tarihin feneri! Sen bizlere ışık ver,
Kurtarıcı nurunu şimşek gibi parıldat,
Gözümüzü kör eden karanlığı aydınlat;
Neredeyiz? Nereye gideceğiz? Yol göster!;

Ve göster ki: Zamanın kumlarında kaç mezar,
Şu uğursuz nifaka kurban olmuş kaç vatan,
Kaç zavallı Hindistan,
Kaç zavallı Buhara, kaç zavallı Kırım var?..

FELÂKETLER KARŞISINDA

«Türkün Duası» *ğairine*

Bir rüyamış!... Zira yine, ben zavallı şen değilim;
Baltazar'a alev saçan zalim harfler önüneyim.
Bana öyle geliyor ki mezarımın üstüneyim,
Eski Babil evlâdının talihinde bir sefilim.

Bak, bugün de ben ruhumda cehennemler taşıyorum:
O başım ki tufanı var, bir karanlık gecedeyim;
O kalbim ki cellâdı var, bir demirden pençedeyim;
O dilim ki şekvası var, viranede bir baykuşum.

Ey Türklüğün dertli sazı! Bugün de mi acı figan?
Bugün de mi senin sesin bir hıçkırık olacaktı?
Sara tutan tellerine göz yaşlarım dolacaktı?

Eğer mesut yurdun altın destanını çalamazsan
Benim bahtsız parmaklarım birer kuru dala dönsün;
Seni dahi kurtlar yesin, senin dahi ömrün sönsün!...

Benim Rüyam

B E N İ M R Ü Y A M

*Türklüğün ateşli hatibi
Hamdullah Suphi Bey*

Varsın, vahşî tabiatın zelzelesi, tufanı
En şerefli sarayları, mimberleri devirsin;
Varsın zalim kayserlerin demirleri, zindanı
En kuvvetli bilekleri, gövdeleri kemirsin.

Ben doğacak dünyaları bir sert kaya üstünden
Amerika kâşifinin gözleriyle görürüm;
«Milletleri gömdük!» diyen asırların önünden
Girdapları tahkir eden yıldız gibi yürürüm.

Benim rüyam bir küçücük yaprağını soldurmaz;
O, başlara çelenk olan yeşil defne dalıdır;
Karlar, buzlar içersinde zümrüdünü parlatır.

Ben oyum ki, tellerini haykırttığım millî saz
Beş bin yıllık mermerlere, kemiklere can verir
Ve bir fatih kılıcından büyük zafer gösterir.

IRKIMIN TÖRKÖSÜ

Türk Ocağı'na

Biz Oğuzlar soyu olan Türkleriz;
İlk ateşi parlatan,
İlk sabanla sert toprağa toh'm atan,
İlk ocağa temel koyan hep biziz.

Her bucakta vahşi yeller eserken
Isıggöl'de çadır kuran biz vardık;
Ural'larda boz ayılar gezerken
İlk kervanı biz Uygurlar çıkardık.

Bakın, bizim öz Türkçemiz ne hoş dil;
Onun her bir nağmesi,
Gökten gelen hitap gibi saf sesi
Ne bülbüle, ne duduya eş değil.

Bu dil alageyiklerin içtiği
Yakut renkli çaylar gibi şarıldar;
Orhun ile Kızılırmak gibi ki
Sularında ruhlarımız pırıldar.

Eğiliniz ey şerefler, ey şanlar,
Ey ırklara altın destan yazanlar!
Biz devlerin, fillerin
Diz çöktüğü kuvvetiz;
Eski, yeni dillerin
Anlattığı milletiz!...

Biz Türklerde büyük, küçük tanılır;
Bizim için kan saçan,
Bize necat vermek için yol açan
Azizlerin sırasında anılır.

Beyaz saçlı insanlarla aliller
Bizde saygı, bizde acı bulurlar;
Solgun yüzlü yetimlerle sefiller
Bize evlât, bize kardeş olurlar.

Bizde her kalp Şark ruhunu titretir;
Şu ihtiyar dünyanın,
Peygamberler yurdu olan Asya'nın
Bozulmayan pak ahlâkı bizdedir.

Bizdedir ki bir erkeğin sözleri
Hiç bir dostu ve düşmanı aldatmaz;
Genç k.zların cana değen gözleri
Doğruluktan başka bir şey parlatmaz.

Eğiliniz ey şerefler, ey şanlar,
Ey ırklara altın destan yazanlar!
Biz devlerin, fillerin
Dız çöktüğü kuvvetiz;
Eski, yeni dillerin
Anlattığı milletiz!...

Biz girdaplar, uçurumlar aşınız;
Elimizde mızraklar,
Önümüzde gök ve kızıl bayraklar
Dünyaların uçlarına koşunuz.

Milletimiz her bir yalçın kayaya,
Her sahile tuğlarını dikendir;
Goluva'ya ve cihangir Roma'ya
Haraç salan fatih Hunlar bizdendir.

Bağrımızda şu çırpınan kalp kadar
Bir kuvvete eğilmez,
Elmas gibi parçalanır, ezilmez
Hangi ırkta kahramanlar kalbi var?

Bu kalptir ki alını yüce kaldırtır,
Zafer için göğse iman getirir,
En büyüğe ve en güççe saldırtır,
Sarp yollarda: «İleriye!» dedirir.

Eğiliniz ey şerefler, ey şanlar,
Ey ırklara altın destan yazanlar!
Biz devlerin, fillerin
Diz çöktüğü kuvvetiz;
Eski, yeni dillerin
Anlattığı milletiz!...

Biz «Dünyanın Güzeli»ne âşıkız;
Baht yoluna çıkarak,
Tılsımlı kapıları yıkarak
Rüyamızı kucaklayan bir ırkız.

Biz o vakur Acem ile Arab'ın
Medeniyet tahtlarını parlattık;
Muhammed'in getirdiği kitabın
Beklediği bir cihanı yarattık.

Türklüğümüz her ufukta parıldar;
Kubbeleri haykıran,
Tezgâhları iş türküsü çağıran
Yüz memleket hâlâ bizi selâmlar.

Biz oyuz ki, uzun saçlı çobanlar
Ruhumuzun öz şî'rini çalarlar;
Bingöl'lerde bu sesleri duyanlar
En mübarek hulyalara dalarlar.

Eğiliniz ey şerefler, ey şanlar,
Ey ırklara altın destan yazanlar!
Biz devlerin, fillerin
Diz çöktüğü kuvvetiz;
Eski, yeni dillerin
Anlattığı milletiz!...

Bizi tamam elli asır dinledi;
Karakurum çölleri,
Kaf dağları, buzlu Baykal gölleri
Hür ve yüksek sesimizle inledi.

Bizim, mağrur kayserlere diz çöken
Hiç bir alçak askerimiz doğmadı;
Dârâ'lara sakıyelik eyleyen
Her esir kız başka millet evladı.

Tarihimiz Altay gibi uludur;
Onun her bir yaprağı,
Duman tüten yirmi milyon ocağı
vndren Őereflerle doludur.

O Şeyleri haykırır ki her biri
Altın sazla alınacak destandır;
Her milletin kahramanlık Őairi
Bu beyitsiz Őehname'ye hayrandır.

Eğiliniz ey Şerefler, ey Şanlar,
Ey ırklara altın destan yazanlar!
Biz devlerin, fillerin
Diz çöktüğü kuvvetiz;
Eski, yeni dillerin
Anlattığı milletiz!...

Biz atalar töresince gideriz
Tanrı ile hakana,
Bize hayat, hukuk veren vatana
Tatlı canlar kurban etmek isteriz.

Yurdumuzun en kcck bir taşı
Bize Seylan incisinden üstündür;
Onun hafif gölgeli bir su başı
Bize yeşil cennet gibi görünür.

Türk sesleri gelen her yer bizimdir;
 dünyanın üstünde,
k sedefden yedi deniz önünde
rıldayan memleketler bizimdir.

O Turan ki, onun her bir bucağı
Bize nice hikâyeler nakleder;
Bin bir hakan sayan aziz toprağı:
«Hint'ten, Çin'den önce doğan benim!» der.

Eğiliniz ey şerefler, ey şanlar,
Ey ırklara altın destan yazarlar!
Biz devlerin, fillerin
Diz çöktüğü kuvvetiz;
Eski, yeni dillerin
Anlattığı milletiz!...

Bize herkes saygısını takınsın;
Bize tamah besleyen,
Bir Afrika aslanının dışından
Kurtulmayan avcı gibi sakınsın!

Yeryüzünde her kim Türk'e düşmansa
Onun kanı bizim için kevserdir;
Bu kanlarla hatta Kâbe boyansa
Ora bize şafak doğmuş bir yerdir.

Hiç bir zalim kuvvet bizi sarsamaz;
Yerler, gökler durdukça,
Göğüslerde kalplerimiz vurdukça
Bu Türklüğe kimse mezar kazamaz.

Bilinsin ki, en son nisan bu ilin
Son tahtına güllerini serpecek.
En son doğan baygın güneş, bu neslin
Hür alnını nurlarıyla öpecek.

**Eğiliniz ey şerefler, ey şanlar,
Ey ırklara altın destan yazanlar!
Biz devlerin, fillerin
Diz çöktüğü kuvvetiz;
Eski, yeni dillerin
Anlattığı milletiz!...**

SELÂM SANA

Türk Müverrihi Ahmet Refik Beye

Ey muhterem Ertuğrul'un gözbebeği,
Ey sevgili Gazi Osman,
Ey gün yüzlü, altın kalpli erkek aslan,
Ey Kayahan oymağının asil beyi!

Senindi ki doğduğun gün derin gökler
Talihini yeryüzüne müjdeledi;
O mukaddes Söğüt'üne Şarkta her yer:
«Mazlum arzın ümidini büyüt!» dedi.

Zira Dicle, Bağdat için ağlıyordu;
Endülüs'ün hükümeti,
Mısır'daki Abbasfler hilâfeti
İslâmların kalplerini dağlıyordu.

Anadolu toprağının üzerinde
Herkes kanlı zulümlerle ezilmişti;
Şarkı Roma ülkesinin her yerinde
Artık iğrenç nifaklardan bezilmişti.

Şarkın İslâm, Hıristiyan her evlâdı
Esirlere merhameti,
Mazlumlara, zayıflara adaleti
Tattıracak bir dâhiyi sormaktaydı.

Şüphe yok ki, bu göz yaşı yurtlarının
Sen, çoktandır aradığı demir eldin;
O sahipsiz milletlere Gök Tanrı'nın
Gönderdiği bir mucize gibi geldin.

Senin dahi hür alnında bir nur vardı;
Turan'ların güneşleri,
Kâbe'lerin o mukaddes ateşleri
Rüya gören bu alında yıldırdı.

Sen Româ'dan daha büyük bir devlete
Vücut vermek için zihin yoruyordun;
Dört bucağı, peygamberin Muhammed'e
Vatan yapmak hulyasını kuruyordun.

Diyordun ki: «Şu dağları sarsan yeller,
Şu köpüklü Sakarya'lar,
Şu Keşiş'ler üstündeki dik kayalar
Hepsi beni güçlerine meftun eder;

Lâkin benim yiğit ırkım bu sulardan,
Bu taşlardan daha yüce bir kuvvettir;
O, göğsünde denizleri çağıldatan
Dünyaları ram edici bir kuvvettir.»

★ ★

**Ey hakanım! Sen gençliğin en ateşli zamanında
Erliginle tanılmıştın;
Konya Selçuk Devletinin sana gelen fermanında
O bahadır baban gibi: «Emir» diye anılmıştın.
Bahtı kör mum gibi yanan bu devletin her ümidi
Senin, sönük kıvılcımı güneş yapan elindeydi.**

**Senin oğlun, büyük ruhlu Gazi Orhan
Dağı, taşı titretici bir rüzgârdı;
Turgut Alp'in, Karateke'n, Akçakoca'n
Bir sert deniz üstündeki dalgalarıdır.**

**Sen, dünyada hiç bir şeyden gözü yılmaz oymağınla
Düşmanları o sararmış otlar gibi biçtin, kestin;
Hiç bir vakit gökten yere alçalmayan sancağınla
Burçtan burca bir kırmızı bulut gibi koştun, gezdin.
Sana karşı hendek, kaya, kılıç, kalkan, kale, puslu,
Açlık, soğuk, ölüm, mezar... hepsi boştu.**

**Sen o zaman diyordun ki:
«Ben Oğuz Han neslindenim;
Bana yurdun üstündeki
Herkes Tanrı emaneti...
Ben burada her bir ferdi
Mesut etmek isteyenim.**

**Onun için her bucağa mahkemeler kurmaktayım;
Âdil Dursun Fakih'lerle zulme karşı durmaktayım.
Gelin ey siz, kayserlerin mazlumları!
Gelin ey siz, tekfurların kurbanları!
Gelin ey siz, kara bahtın mahkûmları!
Gelin ey siz, Şarkın yetim kalanları!**

**Gelin ey siz, ben sizlere bir çobanım;
Sizi candan koruyayım.**

Gelin, size Sakarya'nın ırmağından
Daha soğuk bir pınardan su vereyim;
Gelin, size babanızın kucağından
Daha sıcak bağrım da yer göstereyim!...»

☆ ☆

Ey hakanım! Kuvvet ve hak.. bunlar, sen Türk fatihine
Bir büyük er dedirtmişti;
Ecdadının şeref dolu eski Turan tarihine
Yine altın bir destanla yeniden şan getirtmişti. 4
Artık senin başın da bir elmaslı taç istiyordu;
Tanrı, seni hazırlanan tahta davet ediyordu.

Konya Selçuk padişahı Alâeddin
Öldüğü gün hep sancaklar ayrılmıştı;
Her bey kendi toprağında istiklâlin
Bir dalgalı bayrağına sarılmıştı.

Bugün, sen de kurultayda hanlığını selâmlattın:
Oğuz Han'ın töresince Kayahanlı aşireti
Otağında toplanarak huzurunda dize geldi;
Ağzı dönmez kılıcının hakkı olan saltanatın
Aksakallar derneğince kırmızlarla kutlulandı.
Gülbanklarla, hutbelerle mutlulandı.

Bugün Keşiş dağlarından
Bir Türkeli doğuyordu;
Garp ufkunda parlıdayan
Baht yıldızı sönüyordu;
Dünya Şarka dönüyordu;
Gün, geceyi boğuyordu.

Bu kuvvete yüksek Alpler başlarını eğecekti;
Her bir kayser titreyerek: «Efendimsin!» diyecekti.

**Selâm sana ey sevgili Gazi Osman,
Ey gözleri Altay'ları nakleylen!
Selâm sana, ey devletli, ulu sultan,
Ey bağrında Orhun'ları sürükleyen!**

**Günler, aylar parladıkça al bayrağın
Nurlar saçsın, kararmasın.**

**Bizden senin bıraktığın bu devlete
Bir Osmanlı vicdanıyla yüz bin minnet;
Bizden senin bıraktığın şu millete
Bir asil Türk yüreğiyle candan hürmet!**

★ ★

**Ey imanın, ey meramın kahramanı,
Ey sevgili Gazi Osman,
Ey burçlara, ey kalplere hâkim olan,
Ey Osmanlı Devletinin ilk hakanı!**

**Senin aziz Mal Hatun'un otağında
O gördüğün güzel rüya boş çıkmadı;
İsa ile Muhammed'in toprağında
Saltanatın Tûba gibi parıldadı.**

**Istanbul'u zaptleyen Fatih'lerin
O maksadı göttüler ki:
Osmanlılık her vicdanı, her yüreği
Kayahanlı gönlü gibi benimsesin.**

**Şu kurduğun saltanatın şanlı tahtı
Ahalinin sevgisinden kuvvet alsın;
Onun Bizans surlarından doğan bahtı
Yedi iklim, dört bucağa şeref salsın.**

Senin ülken medeniyet yurdu oldu;
Onun mamur illerine,
Yüz kapılı Teb'ler gibi kırk şchrine
Her bucaktan, sarık sarmış başlar doldu.

Fuzulî'ler gibi şiir yazarların
Gögüsleri aşklarıyla ısıttılar;
Gürani'ler gibi âlim insanların
Fikirlere yeni ruhlar akıttılar.

Hilâfeti alan Yavuz Selim'lerin
O rüyayı gördüler ki:
Hint'te, Çin'de, Nijer'deki
Üç yüz milyon dindaşları birleştirsin.

Du birliğin karşısında bütün dünya
Bir müminin hukukuna el sunmasın;
Taassupla silâhlanan şu Avrupa
Bir mescidin mihrabına dokunmasın.

Senin ırkın her bir ufka at koşturdu;
O dalkılıç orduların
Kaleleri göğe degen yüz diyarın
Ehl-i Salip askerine karşı durdu.

Barbaros'la Turgut, Piri Reislerin
Kuş uçmayan sahillerde dolaştılar;
Beyaz, Siyah ve Kırmızı denizlerin
Burulganlı sularında savaştılar.

☆ ☆

**Ey hakanım! İki asrın içersinde Fafkasya'dan
Fas'a kadar her bir bucak:
Şarki Roma, Macaristan, Makedonya, Yunanistan,
Eflak, Boğdan, Mısır, Tunus, Kırım, Yemen, Hicaz, Irak
Senin ulu bayrağının gölgesinde dirlik buldu;
Yüz milyon halk dilleriyle, dirleriyle korunuldu.**

**Hiç bir vakit senin Yeni Turan'ında
Neron'ların zulümleri can yakmadı;
Hürriyetin bu mübarek vatanında
Gladyatör vahşetiyle kan akmadı.**

**Senin güzel İstanbul'un yedi tepe üzerinden
Romulus'un beldesine yüksek sesle emreyledi;
Onun, mağrur Olimp'leri, ehramları baş eğdirten,
Kaf'tan Kaf'a hüküm süren cihangirce siyaseti
Arzı tutan temel gibi devletini pekiştirdi;
İslâm Şarkın çehresini değıştirdi.**

**O idi ki Avrupa'ya
Asya için bir yol açtı;
Muteassıp İspanya'ya,
Venedik'e, Lehistan'a,
Viyana'ya, her bir yana
Ateş, alev ve nur saçtı!.**

**Gol ırkını Şarlken'in zincirinden o kurtardı,
Fıransa'ya o bağ sardı.
Ramses'lerin debdebelı sarayları
Buradaki şanlı omrü süremedi;
Sezar'ların büyük zafer alayları
Buradaki şenlikleri göremedi.**

**O çölleri, kutupları inildetti;
Ona her yer secde etti;**

Ve dünyanın uçlarına sesi giden
Türk ırkına taşıdığı yeni adı
Mağrur Latin, vahşi İslav, yiğit Cermen
Hayretlerle, hürmetlerle alkışladı.

★ ★

Ey hakanım! Altı asrın yaşattığı hatıralar,
Ünler, haklar bütün senin;
Şu saraylar, şu hisarlar, şu sikkeler, şu tuğralar,
Bu şehirler, bu denizler, bu topraklar bütün senin;
Şu camiler, medreseler, imaretler bütün senin;
Bu tarihler, bu kanunlar, hilâfetler bütün senin!..

Biz de bugün şu Osmanlı ülkesinde
Armağanın olan adı taşıyoruz;
Şu Osmanlı bayrağının gölgesinde
Bir hür millet hukukuyla yaşıyoruz.

Şi'irimiz var, bülbül diller bize sizi anlatıyor;
Ezgimiz var, gümüş sazlar aşkımızı titretiyor;
Türkümüz var, milli barlar bayramları şenletiyor;
Töremiz var, pulat kollar silâhları parlatıyor.
Her birimiz, hiç bir şeyle tadılmaz bir meserretle,

Hür kalplerin duyduğu bir saadetle
Ataların ocağında
Bir saf ömür sürmekteyiz;
Bir mabedin saçağında
Yuva yapan kırlangıçlar,
Cıvıldaşan kuşlar kadar
Bahtiyarız ve serbestiz.

Bizim vakur alınımıza şeref veren bu hayata
Yeryüzünün altınları, incileri, hepsi feda!..

**Selâm sana, ey sevgili Gazi Osman,
Ey gözleri Altay'ları nakleyen!
Selâm sana, ey devletli, ulu sultan,
Ey bağrında Orhun'ları sürükleyen!**

**Günler, aylar parladıkça al bayrağın
Kararmasın, nurlar saçsın.**

**Bizden senin bıraktığın bu vatana
Bir Osmanlı vicdanıyla yüz bin minnet;
Bizden senin bıraktığın hanedana
Bir asil Türk yüreğiyle candan hürmet!...**

B A R B A R O S

O vakitler demiştin ki: «Ey Hayreddin, ey Hızır!
Müslümanlık kardeşliktir, Garbı Şarklı yapmaktır;
Haydi, sedef kumsallara yelkenlerin açılınsın;
Ay yıldızlı bayrakların gölgeleri saçılınsın.»

Çünkü bizler, screncamı destan olmuş erlerdik;
Talihlerle dö:üşmeyi oyun etmiş askerdik;
Ülkelere yeni doğmuş fikir gibi yürürdük,
İstikbali iki kutbun arasında görürdük.

Sen bizlere hayran oldun, gururuna tükürdün;
Ve dedin ki: «Her şey orda: İman, ümit, adalet!
Git, bu güzel memlketi Kâbe gibi tavaf et!»

Evet, geldin!... Padişahın ayağına yüz sürdün;
Hilâfete hayatını vakfeyledin, taç verdin;
Bir bey iken bir kalyoncu itaati gösterdin!...

KANIMI TAŞIYANA

«Türk Âlemi» muharririne

Hayır, asla istemem ki ben seni,
Hatta bir bal arısının dikenini
İğne ucu zehiriyle incitsin.

Bizler ayrı gövdelerde bir canız;
Acımızı bir yürekle duyanız;
Senin kinin benim için aynı kin!

Sen, ne vakit yaralansan, ah etsen
Ben güllerden, meltemlerden, her şeyden
Kandan başka hiç bir koku alamam.

O saatta zalim, vahşi olurum;
Deniz gibi köpürürüm, solurum
Ve içimden bir ses gelir: İntikam!...

O N A Ö L Ü M !

Türk Gücü'ne

**Bir yabancı çehre var ki, kendisinden hiç hoşlanmam;
Her ne vakit onu görsem, gözlerine bakmış olsam
Bana karşı iki yılan gözü gibi alev saçar;
Benim milli gururuma bir zehirli yara açar...**

**Bilmiyorum, bu gök gözler bana neden böyle hain?
Onun kaplan ciğerini kabarttıran vahşi bir kin
Sanki beni bir vatansız esir gibi tahkir eder;
Göz açtığım bu topraktan kıskanarak sürmek ister.**

**Ey atamın huzurunda dize gelen alçak nesil!
O alnında taşıdığın ejder başlı tunç tolganla
Çocuk gibi ağladığın devirleri bir hatırla.**

**Bil ki, benim damarımda kaynayan da irin değil;
Bir cehennem olmuş olsan seni kanla söndürürüm;
Her kim benim Türk ruhuma dokunursa: Ona ölüm!..**

İki Mezar Önünde

Ü S T A T E K R E M' E

Sen, şu sefil dünyada hiç bir zaman gülmedin;
Felâketle, ölümle bahar ömrün yas doldu.
Fakat sende, bu zehrin akıttığı vahşî kin
Azizlere yakışan faziletle aşk oldu.

Sen bu aşkla gençliğe kollarını uzattın:
Baba oldun, o yetim ruhlar için hıçkırdın;
Üstat oldun, o solgun alınları parlattın;
Şair oldun, yaralı bir kuş gibi haykırdın.

Gerçektir ki, senin de kemiklerin fanîdir;
Bizim seni bağrına gömdüğümüz aç toprak
Vücudunu bir avuç kül haline koyacak.

Lâkin büyük ecdada hürmet eden her devir,
En sonuncu bir kalbin çarpacağı güne dek:
Senin asil adını yadeyleyip övecek.

İSMAİL GASPRİNSKİ'YE

Merhumun kayru muhterem

Akçuraoğlu'ya

Ey ulu Türk! Sen Kırım'ın kanlar ile yoğrulmuş,
Vahşilere esir olmuş, zalim tahtlar kurulmuş,
Şerefleri unutulmuş bir toprağı üstünde...

Onun seni kan ağlatan kara bahtı önünde
Felâketli milletine: «Uyan!» diye haykırdın;
Bu ilâhi feryadınla onu nura çağırdın.

İstedin ki, medeniyet güneşini
Zekâlara çeliğini akıtsın;
Milliyetin diriltici ateşini
Vicdanları aleviyle ısıtsın.

Ta ki, fatih Cengiz'lerin evlâdı
İslavlığın pençesinden kurtulsun;
Onun mazlum, sefil olan hayatını
Hür ve mesut bir talihle can bulsun.

**Sen bu aziz, büyük işe tek başına kalkıştın;
Buna asil Zühre'n ile gece, gündüz çalıştın.**

**Yıllar geçti... Türk azmine ne Sibir'in dehşeti,
Ne de ömrün azgın yüzü bir zayıflık vermedi;
Sen arzunu kervan geçmez bozkırlara götürdün.**

**Bu uğurda katlandığın zahmetleri Türklüğün
Ümit dolu ufukları nurlarıyla okşadı;
Resullerin rüyaları sende dahi yaşadı.**

**Sen kabrinde rahat uyu! Yakında
Bu sonuncu felâket de bitecek;
Yarın, senin hür bakışlı ırkın da
Altın devri tercennümler edecek.**

**Zira, senin bıraktığın izlerde
Kadın, erkek bir genç neslin yürüyor.
İman ile aşk sunduğun her yerde
İnkılâbın fikri hüküm sürüyor.**

**Bizden senin pak ruhuna Fatiha'lar, rahmetler,
Unutulmaz hatıranı kalp dolusu hürmetler!...**

Bana İtiraz Edenlere

Ş A İ R

«Öçe şairine

*Tarih rankör deşildir, bir hizmeti unutmaz;
İstikbalin vicdanı aşk istemez, kin tutmaz*

Bana yirmi yaşında ateş saçan bir sevda,
İlk şi'rime altından kanat veren o hulya
Ak saçlarım altında yine alev saçacak.

Milletinin ruhuyle feryat eden bu dudak,
O şeyleri söyler ki, çağlattığı gümüş ses
Asırların önünde nağmesini dindirmez.

**Hiddet, tahkir hepsi boş!...` Her cefaya katlanan
Yine şair kalbinden başka bir kalp değildir;
Bu zayıf kalp, en mağrur alınları eğiltir.**

**Şu dünyada bir büyük rüya gören kahraman
O kartala benzer ki, en yangınlı şimşekler
Onun sisli ve korkunç yollarına nur serper.**

MEHMET EMİN YURDAKUL'UN ESERLERİ

- Fazilet ve Asalet, 1892
Türkçe Şiirler, 1899
Türk Sazı, 1914. 1969
Türk Yurduna: Ey Türk Uyan!, 1914, 1961, 1966
Ordunun Destanı, 1915
Tan Sesleri, 1915, 1956
Dicle Önünde, 1916
İsyan ve Dua, 1918
Turan'a Doğru, 1918
Zafer Yolunda, 1918'de iki basımı var.
Türkün Hukuku, 1919
Dante'ye, 1920
Mustafa Kemal, 1928
Ankara, 1939

MEHMET EMİN YURDAKUL HAKKINDAKİ ESERLER

- Mehmet Emin Yurdakul, Hayatı ve Eserleri — Ali M. Gurkaynak.
1937
Milli Şairimiz Mehmet Emin Yurdakul — Hilmi Yücebaş, 1947
Mehmet Emin Yurdakul, Hayatı, Sanatı, Eserleri — A. Ferhan Uğuz-
kan, 1953 1961
Mehmet Emin Yurdakul — 1956, 1960
Üç Tepe: Mehmet Emin Yurdakul, Ziya Gökalp, Rıza Tevfik
Bölükbaşı — 1957
Bismark, Stuart Mill, Mehmet Emin Yurdakul, Karacaoğlan — Fe-
rit Ragıp Tuncor ve Salâhaddin Arıkan, 1960
Mehmet Emin Yurdakul — Enver Naci Gökşen, 1963

İÇİNDEKİLER

Mahmet Emin Yurdakul'un Kişiliği (Ağâh Sırrı Levend)	7
Mahmet Emin Yurdakul'un Hayatı ve Hususiyetleri (Doğan Yurdakul)	27

Yaralar

Benim Şiirlerim		Sürücü	49
Benim Şiirlerim	35	Kibritle Kız	51
Zavallılar		On Para Ver	53
Zavallılar	36	Kesildi mi Ellerin?	55
Ahretlik	43	Zavallı Kayığı	57
Anadolu	45		

Sargılar

Karanlıklarda		Damırcı	100
Çiçekçğim	59	Ors Başında	102
Bırak Şu Kuşçığı	60	Bırak, Yapma	103
Bıraksız Katiller	61	Ne Zaman?	
İssiz Ey	62	Ne Zaman?	105
Çekiç Altında	63	Aşkar	
Çocuklarımızla		Yurdumuzun İniltisi	106
Beşğin Önünde	64	Ya Gazî Ol, Ya Şehit	108
İlk Yara	66	Cenge Giderken	110
Ya Ölürsem Ne Yaparlar?	67	Kur'a Neferi	111
Yavrumun Mezarında	68	Ordudan Bir Ses	113
Mâjdeciler		San Feryada Başlayınca	115
Gütenberg	71	Ömür Yolunda	
Martin Luther	72	Bir Genç Kıza	116
Kristof Kolomb	73	Bir Delikanlıya	117
Bırak Beni Haykırayım		Çocuklar	118
Bırak Beni Haykırayım	74	İmtihan	119
Hürriyet Yolunda		Çömlekçi	121
Biliniz ki Ey Geddalar	75	Günahkar	123
Vatan Tehlikede	77	Bahliyarlık	124
İşte O Gün	80	Gemicî	125
Ya Bir Mezar, Ya Zindan	81	Fener	126
10 Temmuz	82	Balıkçı	128
Yapamak Kavgası		Öldü Kafası	
Yapamak Kavgası	85	Öldü Kafası	130
Tarıklı Yolunda		Buletler	
Bize Diyorlar ki	86	Nifak	131
İlim	87	Felâketler Karşısında	132
Para	88	Benim Rüyam	
Zaneet	89	Benim Rüyam	133
Hakkaniyet	90	Türkçük	
Çiftçi		İrkimin Türküsü	134
Çiftçilik	91	Selâm Sana	141
Ey Genç Çiftçi	92	Barbaros	150
Kur'an-ı Kerim	94	Kanımı Teşyane	151
Sakin Kesme	95	Ona Ölümlü	152
Yolcu	96	İki Mezar Önünde	
Yavrumuzu Çoğaltalım	97	Üstat Ekrem'e	153
Sabap Ne ki Doğurmesin?	98	İsmail Gaspinski'ye	154
Dessirel		Bene İtiraz Edenlere	
Damir	99	Şair	156
Mahmet Emin Yurdakul'un Eserleri	158		
Mahmet Emin Yurdakul Hakkındaki Eserler	158		
Analeksopedik Sözlük	159		